

DETENTĖS STOVIS

Po rinkimų ir prieš Madrido konferenciją

Vytautas Meškauskas

Priešrinkiminė propaganda įrodė, kad rinkimų masių simpatijas gali daugiau laimėti piršdamas taiką negu karą. O taika reikalauja atlydžio atmosferos, ką įprasta vadinti prancūzišku 'detente' žodžiu, nors vokiečiai vis daugiau vartoja savo: 'Entspannung'. Jei nori taikos, faktinai ir neturi alternatyvos. Už tat prieš rinkimus net griežtesnės politikos šalininkai vengė iš esmės pasisakyti prieš detentę, bet tik aiškino, jog ji turi būti 'two way street'...

Kaip giliai esame suaugę su detante parodo faktas, kad net Carterio administracijai dairantis kaip nubausti Sovietiją už invaziją į Afganistaną, europiečiai ieškojo būdų ją išgelbėti bent Europoje. Žinoma, galima prisiminti Lenino posakį, kad kapitalistai mielai parduos virvę jų pačių pakorimui, kad Vakarai ruošia dirvą savo pačių pralaimėjimui. Tokia mintis dažnai siūlosi, bet tai dar nereiškia, kad ji ir teisinga.

Norint suprasti detentę — o tai svarbu prieš susirenkant Madrido konferencijai — reikia atsiminti vieną pagrindinį faktą. Sovietų Sąjunga turi Centro ir Rytų Europoje 38 divizijas plius dar 66 divizijas europinėje Sovietijos dalyje. Tuo tarpu toli gražu nevieningų Vakarų neskaitlingos pajėgos ruošiasi tik gynimuisi tam atvejui, jei sovietai užsimanytų pasistumti. Tokiame stovyje Vakarų politikai gali norėti tik lėto, bet taikingo Rytų Europos valstybių pasikeitimo. Tokiu būdu, ko jie praktiškai pageidauja yra maksimumas laisvės Rytų Europos valstybėms, bet išlaikant ir dabartinį politinį status quo.

Tas sutinka ir su rusų interesais — jie nori išlaikyti savo kontrolę, bet pradeda suprasti, kad to pigiau ir patogiau galima pasiekti duodant šiek tiek teisės pavergtų valstybių vyriausybėms laisviau manevruoti ir palaikyti kontaktus su Vakarų valstybėms. Tas procesas mažina jų ūkinę priklausomybę nuo sovietų, bet sovietai gali nesijaudinti dėl kiekvieno bruzdėjimo ar net reformų savo satelituose.

Vokiečių socialdemokratų

partijos gen. sekretorius Egon Bahr teigia, kad tokia Vakarų pažiūra buvo pateisinta Lenkijos įvykių. Be detentes negalima įsivaizduoti paskutinio Lenkijos streiko. Jis būtų neįmanomas 'šaltojo karo' epochoje. (Faktinai buvo streikuojama ir tada — 1956 metais, bet tie streikai buvo griežtai numalšinti). Dabar Lenkijos streikininkų laimėjimus norima sumažinti politinėm, bet ne karinėm priemonėm. Jei tas ir pasisektų, visados galima laukti naujų bruzdėjimų, kaip pavyzdžiui, visai neseniai Estijoje. Svarbu, kad jau galima pradėti ginčytis, nors šiuo atveju tik dėl to, kas naudingiau patiems sovietams — duoti pavergtiesiems daugiau laisvės ar juos daugiau spausti.

Čia reikia paminėti ir būdingą Vakarų reakciją į Lenkijos įvykius. Vakarų vyriausybės ir komentatoriai iš vienos pusės pageidavo streikininkų laimėjimo, iš kitos — bijojo, kad jei tie reikalaus per daug, rusai ne tik prispaus daugiau lenkus, bet ir kitas pavergtas tautas, į ką Vakarai galės tik žiūrėti...

Istoriniai žiūrint, aiškina britų Royal Institute of International Affairs direktorius Dawit Watt, rusai neišilaikydavo Europoje, bet tol, kol jie ten dar tupi, Vakarai tegali pageidauti, kad įvykių raida nepriverstų juos elgtis neracionaliai, o kartu kiek galima prisidėtų prie jų sistemos atpalaidavimo.

(Nukelta į 2 psl.)

Amerika padarė sprendimą

Ruošiant šį numerį spaudai dar nebuvo žinomi lapkričio 4 d. rinkimų rezultatai — kas išrinktas JAV prezidentu ir viceprezidentu, bei įvairūs lokaliniai pareigūnai, kurie šiais metais turėjo būti perrenkami.

Praeitą savaitę, spalio 28 d. visas pasaulis televizijos pagalba stebėjo Clevelande, Music Hall vykusius prezidentinius debatus.

Ruošiant šiuos debatus, kaip jau anksčiau Dirvoje minėjome, daug pasidarbavo clevelandietė Gražina Kudenienė, debatų koordinatore, kurios dėka stebėtojai į salę buvo įleista ir grupė lietuvių, būtent: Dirvos redaktorius V.

Vilko pirm. dr. K. Bobelis kalba ALT suvažiavime Čikagoje. Prie prezidiumo stalo sėdi: dr. L. Kriauciūnas, dr. J. Valaitis, G. Lazauskas, dr. V. Šimaitis. M. Nagio nuotr.

Keturiadešimtas ALT suvažiavimas

Amerikos Lietuvių Taryba (pradžioje vadinosi Lietuvai Gelbėti Taryba) susiorganizavo 1940 metais, apjungdama visą Amerikos lietuvių aktyvą, įvairių pasaulėžiūrų didžiasias lietuvių organizacijas ir spaudą. ALT 'bent vieną kartą į metus' (ist. 14 str.) šaukia savo suvažiavimus. Šįmetinis suvažiavimas, įvykęs Čikagoje spalio 18 d., buvo 40-sis, bet ant to didesnio akcento nedėta, pasitenkinta pirmininko pareiškimu, kad tai yra 40-sis suvažiavimas ir jame dalyvauja Eurfrožina Mikužytė, Povilas Dargis ir kt. pirmojo suvažiavimo dalyviai, o iš toliau šį suvažiavimą seka steig. suvažiavimo dalyvė Alena Devenienė ir kt..

Suvažiavimas buvo gausus dalyviais, darnus ir rūpestingas atidarė savo programą. Atidarė pirm. dr. K. Sidlauskas, invokacija sukalbėjo kun. dr. J. Prunskis. Prezidiumą sudarė: T. Blinstrubas, P. Dargis, dr. L. Kriauciūnas, dr. V. Šimaitis, dr. J. Valaitis kun. A. Stašys. Sekretoriatai: G. Lazauskas, M. Pranėvičius S. Mankus, I. Andrašiūnas. Rezoliucijų komisijoje: V. Jokūbaitis, dr. V. Šimaitis, T. Blinstrubas, A. Sukauskas, F. Ma-

ALT suvažiavime kalba T. Blinstrubas. Šalia sėdi dr. K. Sidlauskas. M. Nagio nuotr.

saitis, V. Pautienis. Mandatų komisiją sudarė: Irena Blinstrubienė, J. Skorupskas ir T. Kuzienė. Suvažiavime dalyvavo 41 tarybos narys, 37 skyrių atstovai, 31 org. atstovas, 6 spaudos atstovai, 55 svečiai, viso 169 asmenys.

Suvažiavimas susilaukė gausių sveikinimų žodžiu ir laiškais. Sveikino Gen. kons. J. Daužvardienė, Lietuvos diplomatinės tarnybos vardu, pabrėždama ALT atliktus milžiniškus darbus ir tiesų kelią. Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvini-

mo Komiteto pirmininkas dr. K. Bobelis gėrėdamasis ALT darbuote, pareiškė, kad po II pas. karo atvykėliai į Ameriką turi būti dėkingi ALT už pastangas sudarant atvykimo galimumą. Maria Rudienė, BALFo vardu sveikindama ALT ir gėrėdamasi geru bendradarbiavimu, drauge supažindino suvažiavimo dalyvius su neseniai iš ok. Lietuvos atvykusiu aktyviu resistentu V. Sakaliu. V. Sakalys, sutiktas ilgais plovimais, trumpame (Nukelta į 4 psl.)

Kun. A. Stašius, išvykstančiam į Floridą, I. Blinstrubienė ir K. Radvila įteikia ALT adresą. M. Nagio nuotr.

SAVAITINĖ POLITIŠKŲ *Laisvė*

Detentės bandymai Europoje: antausis Schmidtui ir bandymas išlaikyti naujas Lenkijos darbininkų unijas nuo kompartijos tiesioginės kontrolės.

Pereinant iš teoriško detentės svarstymo į kasdienę praktiką verta sustoti prie dviejų įdomių reiškinių eigos: Vokietijoje ir Lenkijoje.

Atvėsus amerikiečių-sovietų santykiams dėl Afganistano — įdomu, kad ir po to tik 48% amerikiečių laiko sovietus Amerikos priešu — Vokietijos kancleris Schmidtas bandė išgelbėti detentę bent Europoje. Jis nesigriebė kokių ūkinių sankcijų, bet tik pareiškė, kad dar vieno Afganistano detentė negalės pergyventi! Vaizdžiai kalbant tai buvo, gavus vieną antausį, išstatymas kito skruosto.

Smūgis netruko ateiti. Nuo spalio 13 d. Vakarų Vokietijos piliečiai, vykdamie į Rytų Vokietiją ar R. Berlyną, turi nusipirkti oficialiu kursu (viena Vakarų markė už vieną Rytų) 25 markės už ten praleistą dieną. Iki to laiko reikėjo privalomai išsikeisti tik 13 DM į dieną vykstant į Rytų Vokietiją ir tik 6.50 į Rytų Berlyną. Pensininkai ir vaikai nuo tos pareigos buvo atleisti, dabar tos nuolaidos panaikintos. Faktinai už Rytų markę nedaug ką galima nusipirkti, jos vertė juodojoje rinkoje yra 5 už vieną DM.

Žinoma, vizitorių skaičius sumažėjo pusiau, kas greičiausia ir buvo Rytų vokiečių režimo tikslas. Mat, pereitais metais Vakarų Vokietijos gyventojai padarė 8 milijonus vizitų į R. Vokietiją. Toks didelis vizituojančių skaičius atnešė Rytų Vokietijai ne tik materialinės naudos, bet ir išstatė ją vakariečių idėjų filtracijai.

Būdinga, kad taip buvo patvarkyta savaitei po V. Vokietijos rinkimų praėjus. Būtų padaryta prieš juos, Schmidtas ko gero nebūtų laimėjęs. Žinoma, Bonnos vyriausybė dar turi vieną "kozerį". Jei tas pakelimas nebus atšauktas, Bonna galėtų atšaukti duodamą Rytų Vokietijai 800 mil. markių (400 mil. dolerių) kreditą be jokių nušimčių. Rytų Vokietija teisinasi, kad visos vakariečių valiutos paskutiniuoju metu krito, o jų liko tos pačios vertės. Be to, Rytų Berlynas davė suprasti, kad keistinių markių skaičius galėtų būti sumažintas, jei Bonnos vyriausybė neskaitytų Rytų Vokietijos gyventojų savo tautiečiais, nors jie yra kitos vokiečių valstybės pilie-

čiai, bet laikytų jais "užsieniečiais".

Visa tai aiškinama dvejopai. Vieni mano, kad Rytų Vokietija, kaip ir patys sovietai, yra labai susinervavę dėl įvykių Lenkijoje ir griebiasi visų galimų saugumo priemonių. Susisiekiama tarp Rytų Vokietijos ir Lenkijos šiomis dienomis buvo labai ap sunkintas. Reikia aiškintis kur ir kodėl vyksti ir kieno kvietimu.

Kiti mano, kad sovietai iš viso nutarė daugiau kovoti su Vakarų įtakom ir idėjom. Už tat jie įsakė Rytų Berlynui laikytis "Abgrenzung" — išskyrimo politikos.

★

Įdomu, kad kelias dienas prieš smūgį iš Rytų Vokietijos — spalio 10 d. Bonnos vyriausybė davė Lenkijos vyriausybei 1,2 milijonų DM kreditą. (Formaliai ji davė 25 V. Vokietijos bankai, bet vyriausybės įtaigojami). Tikslas tokios milžiniškos paskolos yra įgalinti Lenkijos vyriausybę užsienyje nusipirkti gyvenimo lygio pakėlimui reikalingų gėrybių, kas padėtų nuraminti gyventojus ir leistų Lenkijai išvengti sovietų intervencijos.

Mat Lenkijos darbininkai vėl pradėdą nerimti, nesulaukdami vyriausybės pažadeto atlyginimo pakėlimo ir prekių padidėjimo. Tačiau kol kas daugiausia nesutariama ne dėl to materialinio nepagerėjimo, kiek dėl naujų nepriklausomų unijų statuso. Vyriausybė reikalauja, kad į jas ne tik būtų priimti komunistai, valdinių unijų vadovai, bet kad jų įstatuose būtų įsamiškai pažymėta, kad unijos pripažįsta kompartijos pirmybę. Streikininkų vadai, iškovoję savo unijom pripažinimą, tam priešinasi, aiškindami, kad unijos įsamiškai pripažįsta Lenkijos konstituciją, kurioje yra paskelbtas kompartijos primatas, už tat to nereikia kartoti jų įstatuose. Taip pat naujų unijų vadai skundžiasi neturį priėjimo prie spaudos ir kitų komunikacijos priemonių — jos yra joms uždarytos.

Spalio 3 d. naujos unijos pravedė sėkmingą vienos valandos protesto streiką. Jis buvęs toks įspūdingas, kad unijos atšaukė spalio 20 dienai numatytą generalinį streiką.

Derybos tarp vyriausybės ir unijų vyksta toliau, tačiau vyriausybės atstovai atsisako vyksti į Gdanską,

kur nauji unijų vadai jaučiasi saugesni, bet siūlo jiems atvykti į Varšuvą. Girdi, čia esanti geresnė atmosfera...

Tuo tarpu PRAVDA griežtai pasisakė prieš nepriklausomų nuo kompartijos unijų idėją, o Rytų Vokietijos valdovas iš Maskvos malonės Erich Honecker viešai grąsino:

"Lenkija yra ir liks socialistine šalim. Ji priklauso socialistiniam pasauliui. Istorijos ratas negali būti pasuktas atgal — mes saugosim, kad tai neatsitiktų, kartu su mūsų draugais."

Visi tie veiksmai, aišku, neatitinka nei Helsinkio Baigiamojų Akto raidei ir dvasiai. Kiek apie tai bus kalbama Madride, netrukus pamatysime.

Detentės stovis...

(Atkelta iš 1 psl.)

Aišku, galima būtų sušukti, kad sovietai siekia pasaulio viešpatavimo. Negali paneigti, kad jie nesi-naudotų kiekviena proga savo imperiją ar bent įtaką praplėsti. Tačiau kaip sakė liaudies priežodis: Dievas kiaulei ragų nedavė...

Iš tikro Sovietijos padėtis irgi nėra gera. Ir ten, kaip kitur, režimas galės išsilaikyti tik jei patikrins, o ne tik pažadės gerbūvį, pragyvenimo sąlygų pagerėjimą. Tai aiškiai matėsi iš dabartinių Kremliaus vadų kalbų kompartijos CK posėdžiuose. Pats Brežnevas ten reikalavo, kad daugiau būtų daroma eilinio žmogaus pragyvenimo pagerinimui. Tiesa, jis ta proga negalėjo pažadėti dalies resursų nukreipimo nuo ginklavimo pramonės ir karo pajėgų išlaikymo. Girdi, niekas neturėtų sumažinti "mūsų apsigynimo šansų". Tokiu atveju neliko nieko kito, kaip padidinti darbo našumą. Apie tai buvo kalbama ir anksčiau, bet tada buvo minimos bausmės ir revoliucinė karštligė kaip priemonės darbo našumui pakelti. Dabar jau ieškoma ne ideologinių šūkių, bet "materialinio paskatinimo". Bet ką darbininkas gali laimėti gaudamas atlyginimo pakėlimą, jei jo nuoma ir pirmo reikalingumo dalykai yra

palyginti pigūs, nes valstybės subsidijuodami? Kam jam reikalinga daugiau pinigų, jei už juos nieko negali nusipirkti? Didesni atlyginimai tik paskatins jau dabar žydinčią juodąją rinką. Už tat kartu su mate-

■ Iš kitos pusės

Paskutinis išeivijos laimėjimas — pažadas išlaikyti Lietuvos diplomatinę tęstinumą, galint paskirti naujus žmones — kaip ir ankstyvesni laimėjimai yra ne organizacijų, bet paskirų asmenų nuopelnas. Šiuo atveju R. Česonio. Ta proga įdomu prisiminti, kad patį pirmąjį lietuvių priėmimą pas prezidentą Wilsoną 1918 metų gegužės 3 d. išrūpino anų laikų 'Egzekutyvinio Komiteto' narys advokatas B. Mastauskas per savo gerą pažįstamą Wilsono patarėją George Creel. Prezidentas tada pareiškė pritarimo lietuvių tautos nepriklausomybės aspiracijom, bet kartu pastebėjo, kad jų pasisekimas pareis nuo aliantų laimėjimo ir kad pagaliau mūsų klausime vis dėlto reikės atsižvelgti ir į istorijos palikimą ir realines sąlygas.

Nuo to laiko daugiausiai buvo stengiamasi išnaudoti rinkimų progas. Neatsitiktinai ir paskutinis laimėjimas paskelbtas rinkimų išvakarėse už tai laukiant lietuvių balsų. Bet tokius 'biznius' gali pravesti tik tokie asmenys, kurie turi pasitikėjimo abejose pusėse. Kąžin kiek ALTA būtų pasiekęs be Antano Olio? Pagaliau politiniai bizoniai nebuvo svetimi ir grynai išeivių organizacijom. Štai dr. Nemickas DRAUGE, ginčydamasis su L. Šmulkščiu dėl VLIKo prigimtės, rašė:

"(Wuerzberge) Vliko sudėtin priimta Lietuvos ūkininkų partija, norint darbant įjungti labai kvalifikuotą asmenį Vaclovą Sidzikauską, ir Lietuvos ūkininkų Sąjungą, kad dėl to nepakistų laicistinio ir katalikiškojo blokų santykis..."

Pamoka iš to viso yra tokia, kad daugiau svarbu asmuo, jo pažintys ir sugebėjimai, negu tai, ką jis atstovauja.

vm

rialinių paskatinimų" pinigais reikia patiekti daugiau ir geresnių prekių. Brežnevas kalbėjo apie didesnės iniciatyvos laisvę padidinti žemės ūkio ir pramonės produkciją, bet tam reikia sumažinti centrinio planavimo jungą. Tam reikalinga visai nauja ekonominė politika, kurios faktinai ieško visos komunistinės šalys.

Ar jai iš viso gali būti pajėgūs Kremliaus seniai, besitardami prie savo aštunto dešimtmečio galo? Teoriškai taikingas pasikeitimas galimas, nors jis ilgiau užtruks, negu vienos kartos amžius, bet ar neprivedė nesugebėjimas susitvarkyti ūkiškai prie paskutiniojo pasaulinio karo?

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:
7 1/2% — 6 metų su \$1,000, minimum.
7 1/2% — 4 metų su \$1,000, minimum.
6 1/2% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
6 1/2% — 1 metų su \$1,000, minimum.

VĖLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaitor įdėjus atitinkama sumą.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.I.

Saint Anthony Savings

1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650

Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juozas Gribauskas, vedėjas

EQUIPMENT DESIGNER

Supplier to the auto industry needs an individual with the following credentials:

1. Min. 15 yrs. experience in equipment design and electrical
2. Engineering degree or equivalent on job training
3. Experience in the field of auto emission testing a plus

We are looking for a man to take charge of projects and handle all phases to completion.

Call Vern Hooper at 313-698-1110

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription per year \$13.00. Single copy 20 cents.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00 • Atskiuro numerio kaina 20 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomene • Nepausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

LIETUVIŠKUMO PROBLEMA

Kai pajudėjom 1949 metais iš Europos į užjūrio kraštus, tai anuomet rašom spaudoje, kad dabar savo gyvenimą kitaip tvarkysim, negu tie, kurie savo gimtąjį kraštą prieš keliasdešimt metų apleido. Vienas kitam primindavom nepamiršti lietuviškos dvasios, o jauniui sakydavom, kad tai brangiausias mūsų tautos turtas, kuriuo galim pasižymėti kaip verti savo gimtojo krašto vaikai ir plataus pasaulio piliečiai.

Jeigu esam lietuviai, tai ir likim tokiais, nors ir kažin kaip mus vadintų, sakydavom: neišsižadėkim to ką mūsų tėvai taip didžiai vertindavo — gimtosios kalbos, mūsų tautos papročių ir lietuviškos veiklos.

Nūdien žiūrint į tai iš lietuviybės taško, pastebim, kad nemažai kas iš mūsų susitraukė savam kiaučiui ir lyg pamiršo ką jis anksčiau kalbėjo apie lietuviybės išlaikymą.

Tiesa, kad šiais laikais dvasinis ir techninis tautų bendravimas toks didelis ir kultūrinė evoliucija tokia stipri, kad tautinis užsidarymas yra kai kam nemanomas.

Tačiau turim prisiminti, kad mokyklos ir organizacijos jaunuomenę įveda iš vienos pusės į šių dienų kultūrinį gyvenimą, o iš antros — jos tinkamai sutvarkytos, jos auklėja savąją tautą. Štai priežastis, dėl ko mokykla priklauso tautai ir va, dėl ko ji turi būti sava, kuria lietuviai turi rūpintis išieivioj lietuviškų mokyklų steigimu ir jų išlaikymu. Juk ir sakoma: kuri tauta šviesesnė, tai ir stipresnė, tai daugelio pripažintas dėsnius. Taigi ne kitos kurios priežastys skatina lietuvius naudotis natūralia teise turėti savas mokyklas ir tėvams siūsti į jas savo vaikus.

Tiesa, daugumos naujųjų ateivių vaikai lanko liuanistines mokyklas, žinoma, kur jos veikia. Tačiau kai kur, ypač mažesnėse lietuvių kolonijose, pasigendama ne tik pasiryžėlių mokytojų, bet ir mokinių. Be to, nemažai yra tėvų, kurie neleidžia savo vaikų į lietuviškas mokyklas, o jų vaikams to

tik ir reikia. Tokių tėvų vaikai iš mažens skendi svetimo aplinkoje. Jie lanko svetimas mokyklas, bendrauja su kitataučių vaikais ir visą laiką vartoja svetimą kalbą. Tokie vaikai sugrįžę į namus nebenori lietuviškai kalbėti. Tokiose šeimose lietuvių kalba tampa našlaite.

Mūsų lietuviška spauda dažnai kelia šį klausimą ir nurodo įvairias nutautėjimo priežastis. Tiesa, priežasčių esti gan daug, bet mes jas dažniausia netiksliai nusakom, pirmoj eilėj kaltinam įvairiausius išorinius pavojus bei įtaką, tačiau savo kaltę tik prabėgomis paminim. Vadinas, kaltės ieškom kitur. Žodžių, kalti kiti, bet ne mes. Mano manymu, nekaltinkim kitų, bet ieškokim kaltės savyje ir daugiau kreipkim dėmesį į savo vaikus. Ir jeigu tėvai daugiau persiims gimtosios kalbos būtinumą ir jei savo vaikų širdyse įdiegs gerai žinomo mum lietuvių kalbos Jono Jablonskio žodžius "Gera svetimomis kalbomis kalbėti, didi gėda savo gerai nemokėti", tai bus daug atsiektas.

Gyvenant svetur savo gimtosios kalbos mokėjimas yra pirmaeilis klausimas. Jaunuoliai nemokėdami savo tėvų gimtosios kalbos, niekad negalės tinkamai įsijausti ir įsijungti į savo tautos amžiais sukurtas dvasinius lobius, ir tuo pačiu nesutaps, nesuaugs su savo tauta. Priaugančiai kartai savo tėvų kalbos mokėjimas yra pirmaeilis klausimas. Jaunuolio lietuviybė tiek bus stipri, kiek stiprus bus jo gimtosios kalbos mokėjimas. Savo kalba nekalbą lietuvius jau ne pilnas lietuvius. Žinoma, jis gali vadintis lietuviu, bet nemokėdamas lietuviškai, negalės lietuviybės jausmo perduoti savo vaikams. Svarbu, kad vaikai namie ir gatvėje tarp savęs kalbėtų lietuviškai. Bet ar visi tėvai kreipia į tai dėmesį? Jei to nedaro, tai tuo pačiu padeda savo vaikams nutauti. Tokių tėvų suaugę vaikai dažniausiai kūrta mišrias šeimas. Tačiau kokia bebūtų stipri aplinkos įtaka, susipratusių lietuvių vaikai to

"Baltų Draugija" surengė Lueneburge, šiaurės Vokietijoje, nuo š. m. spalio 10 iki 12 d. savo šeštąją konferenciją. Ji, kaip ir ligšiol, vyko vokiečių Rytų Akademijos patalpose.

Konferencija prasidėjo A. Geručio paskaita apie "Baltų Draugijos" kultūrinis ir politinius uždavinius. Prelegentas apžvelgė draugijos ligšiolinę veiklą ir nurodė, kad organizacija pagal įstatus pasistačiusi savo uždaviniu puoselėti draugingus santykius tarp trijų baltų tautų ir vokiečių tautos. Antra vertus, ji siekia supažindinti vokiečius su padėtimi Baltijos valstybėse.

Pagal prelegentą šiuo metu didžiausią susirūpinimą patiem baltams kelia sisteminė rufikacija ir planingas rusų kurdinimas okupuotose Baltijos kraštuose. Maskva nuosekliai veda politiką, kurios negalima kitaip apibūdinti, kaip genocidą. Prelegentas pasirėmė Sovietų Sąjungos komunistų partijos programa, kurioje nedviprasmiškai numatyta tautų "suliedinimas". Šią programą Maskva sistemingai vykdo visų nerusiškų tautų atžvilgiu.

Sovietų politika pasižymi atviru rasizmu. Jeigu Pie-

aplinkoj nesutirps, jei tik tėvai suras laiko savo vaikuose palaikyti gimtąją kalbą, jei gyvais žodžiais bus dažniau kalbama apie tėvų gimtąjį kraštą, papročius ir pavergtos Lietuvos kančias... Taip pat svarbu, kad augantis vaikas būtų išmokytas lietuviškai gražiai ištarti žodžius, taisyklingai kalbėti, kad jis nesigėdytų save lietuviu laikyti. Čia tėvam ateina talkon lietuviški laikraščiai, knygos ir organizacijos.

Kur žmonės laikraščius skaito, ten jaučiamas dvasinis ir medžiaginis klimas. Kur žmonės tamsūs — medžiaginį skurdą rodo dvasišs susmukimas ir pesimizmas. Tai jau seniai gyvenimo įrodyta tiesa. Visuose kultūringuose kraštuose atkakliai kovojama su žmonių tamsumu ir apsilaidimu. Stengiamasi per mokyklas, bažnyčias, radiją, televiziją ir organizacijų susirinkimuose aiškinti spaudos reikmę žmogaus gyvenime.

Tačiau yra nemažai lietuvių išieivioj, kurie lietuviškų knygų ir laikraščių neskaito. Iš tokių kartais tenka išgirsti tokį pasakymą: "Lietuviška spauda neįdomi, knygos labai brangios".

Tokie mažiau domisi lietuvių visuomeniniu ir kultūriniu gyvenimu ir savo vaikų lietuviybės ugdymu.

(jm)

SIŪLĖ PASMERKTI SOVIETŲ TAUTINĘ DISKRIMINACIJĄ

tų Afrika kaltinama rasizmu, tai nereikia užmiršti, kad "apartheit" politika siekia tautas vieną nuo kitos atskirti. Tuo tarpu sovietinis rasizmas pasistatė uždavinį svetimas tautas "suliedinti" su rusais, kitais žodžiaisariant, jas surusinti. Rasizmas turi įvairius aspektus, o maskvinis rasizmas siekia nerusiškąsias tautas sunaikinti. Tai prilygsta genocidui!

Sovietų Sąjunga reklamuoja kaip federalinė valstybė, kuri susideda iš įvairių "lygiateisių" tautų. Tikrovėje sovietinė "federacija" siekia ne išlaikyti nerusiškąsias tautas, bet jas sunaikinti.

Pasak Dr. Geručio metodingas rusinimas ir rusų kolonizacija Baltijos respublikose sudaro ten gyvenančioms tautoms didžiausią pavojų. Latvijoje latvių beliko 53%, o Estijoje būklė esmėje nedaug ką geresnė. Taip pat Lietuvai kyla tokia pat grėsmė.

Prelegentas siūlė laikyti pasipriešinimą tokiai Maskvos genocidinei politikai svarbiausiu šių dienų uždaviniu. Reikia tarptautinėje plotmėje visomis priemonėmis kelti viešumon Maskvos vykdomą genocidą ir reikalausti jį sustabdyti. Jeigu gausios organizacijos pagrįstai protestuoja prieš Pietų Afrikos varomą rasizmą, tai tuo garsiau reikia kelti balsą prieš maskvinį rasizmą. Prelegentas pasiūlė sušaukti Europoje specialinę konferenciją, kurioje būtų pasmerkta sovietinė tautinė diskriminacija ir maskvinis rasizmas.

"Baltų Draugijos" sesijoje Lueneburge išnagrinėta nemaža aktualių klausimų.

Estas A. Kippar, Stockholm, paruošė įdomų referatą apie Baltijos tautų politinių kalinių globojimą. Salzburgo universiteto prof. H. Uibopuu (estas) laikė paskaitą apie sovietinio pilietybės įstatymo problematiką. Į Lueneburgą buvo pakviesti du Vasario 16 gimnazijos mokiniai, kurie dalyvavo pokalbyje apie Baltijos kraštus iš jaunosios kartos požiūrio.

Šia proga galima pastebėti, kad Lietuvos diplomatinės tarnybos narys Dr. A. Gerutis rugsėjo pabaigoje laikė paskaitą apie nerusiškąsias tautas Sovietų Sąjungoje šveicarų jaunimo organizacijos "Gymnasia" suvažiavime, vykusiame Stans mieste centralinėje šveicarijoje. Prelegentas, tarp kita, išvedė, kad šveicarija kaip valstybė vargu ar išsilaikytų daugiau kaip tris mėnesius, jeigu, pav., prancūzų kalbos šveicarai būtų vokietinami kaip lietuviai rusinami Lietuvoje. Tuo tarpu vokiškai kalbantieji šveicarai sudaro du trečdalius Šveicarijos gyventojų. Federalinė šveicarija tegalėjo išlikti kaip valstybė tik tuo pagrindu, kad joje stropiai saugojamos kitos kalbos gyventojų teisės. Šveicarijoje niekur prievarta nebrukama kitos tautybės gyventojų kalba, kaip tai daroma Sovietų Sąjungoje.

PIPEFITTERS

Must be experienced in hydraulic steel tube bending. We offer excellent wages and benefits including medical, dental, life and disability insurance, liberal paid holidays and vacation. CONTACT TOM VAN BUEHLER
Q.C. CORPORATION
28000 MIDDLEBELT RD.
FARMINGTON HILLS 48311-1105
Mich. 48018

MAINTENANCE SUPERINTENDENT

Fortune 400 Company has immediate opening for a maintenance superintendent to supervise 3 maintenance supervisors responsible for a 65-person maintenance crew.

Must have a mechanical background with working knowledge of hydraulics, electricity, welding, machining, mechanics, and preventative maintenance. Must have a minimum of five years supervisory experience.

Please send resume and salary requirements to:

LESTER BAILEY
INDUSTRIAL RELATIONS MANAGER

HOOVER UNIVERSAL
BALL & ROLLER GROUP

P.O. BOX 500
Erwin, Tennessee 37650

An Equal Opportunity Employer

ALT suvažiavimo Chicagoje dalis dalyvių. Iš dešinės: kun. A. Stašys, Balso pirm. M. Rudienė, gen. konsulė J. Daužvardienė, Lietuvos laisvės kovotojas Vl. Šakalys, Vliko pirm. dr. K. Bobelis, dr. J. Genys, kun. V. Zakarauskas ir kt. M. Nagio nuotr.

ALT suvažiavimas...

(Atkelta iš 1 psl.)

sveikinime perdavė kovojančios Lietuvos padėką ALT už jos pastangas išlaikyti Lietu-

vos okupacijos nepripažinimą visame pasaulyje ir visą pagalbą Lietuvos suverenumui atkurti. 'ALT darbas itin svarbus ir reikalingas' - akcentavo V. Sakalys.

Suvažiavimui buvo savotiš-

ka staigmena sveikinimo telegrama iš Ronald Reagan, kuria sveikinama lietuviai, vieningai siekiantieji Lietuvai laisvės, geriamoji ALT ryžtinga veikla ir linkima sėkmės žodžiais 'Lietuvis nepavargs kovojant dėl Lietuvos laisvės'.

Apyskaitiniai pranešimai. Dr. K. Sidlauskas, ALT pirmininkas gerėjosi JAV kongreso rezoliucijomis, kaip ir Lietuvos Nepriklausomybės akto minėjimais kongrese. Prie šių darbų vykdymo savo talka, informacija prisidėjo ALT valdyba. Taip pat daug pastangų dedama, kad Madrido konferencijoje būtų keliamas ne tik asmens teisių, bet ir tautų laisvės klausimas. ALT protestavo prieš Lietuvos vyrų prievartinį šaukimą į Sovietų Sąjungos kairuomenę. ALT palaiko ryšius, bendradarbiauja su kitomis etninėmis grupėmis.

Kun. dr. J. Prunskis painformavo ką yra nuveikęs jis, kaip ALT informacijų direktorius. Trumpai: parengta ir išsiuntinėta spaudai, radiovalandėlėms - 35 biuleteniai, Lietuvos reikalais buvę išspausdinti amerikiečių spaudoje - Chicago Tribune, Sun-Times, Chicago Catholic, The New Star ir kt. - jo paties parengtų apie 30 straipsnių. Yra išleistas jo parengtos knygos - 'Bolševikų okupacija Lietuvoje', 'Bėgome nuo teroro' - ir baigiama apipavidalinti knyga 'Lietuviai Sibire' ir kt.

Idomiai savo ir kitų etninių grupių veiklos Washingtono apybraižą patiekė dr. J. Genys, Jungtinio Pabaltiečių Komiteto dabartinis vicepirmininkas, ALT atstovas.

Iždininkas J. Skorupskis pranešė, kad ALT per apyskaitinius metus turėjo \$73,000 pajamų ir \$73,041 išlaidų. Kasoje yra \$49,018. ALT namo ir inventoriaus vertė \$35,500. Namas padengia jo išlaikymą ir duoda patogias sąlygas biuro darbui, posėdžiam archyvui.

ALT gen. sekretorius kun. A. Stašys pranešė, kad šios kadencijos metu buvę gauti 565 laišškai, išsiųsta apie 9500 laiškų ir biuletenių. ALT biuro darbą sėkmingai veda Irena Blinstrubienė.

Iždo globėjų vardu Vytautas Abraitis pareiškė, kad iždininko pranešime duomenys tikri. Atskaitomybė vedama pavyzdžingai.

Skyrių pranešimai ir ALT statuto keitimas vyko, palygin

Grupė ALT suvažiavimo dalyvių: A. Jankūnas, O. Jokūbaitienė, A. Milūnas, A. Regis ir V. Jokūbaitis. M. Nagio nuotr.

NC MACHINISTS and NC OPERATORS

NL Rig Equipment, a major manufacturer of capitol equipment in the Petroleum Industry, has the following excellent opportunities in its Beaumont, Texas plant.

NC MACHINISTS

A minimum of 4 years experience on numerically controlled VTL's, turning centers and milling centers.
Rate to \$9.85 — 2nd shift.

NC OPERATORS

A minimum of 3 years experience on numerically controlled VTL's, turning centers and milling centers.
Rate to \$9.34 2nd shift.

NL Rig Equipment is an employee oriented company with excellent benefits and excellent work environment in this new airconditioned machine shop. We are located in Beaumont, Texas in the East Texas "golden Triangle" and convenient to beaches, lakes and forest areas. In addition to excellent wages and company benefits, relocation benefits are provided plus extensive scheduled overtime.

For interview appointment please call on the above days and times:

Our representative, Mr. H. Morton will be interviewing Mon., September 29th from 9 a. m. — 12 noon and 1 p. m. to 6 p. m. Tues., September 30th from 10:00a. m. to 3 p. m.

RAMADA INN NORTH, DAYTON
(513) 890-9504

(IF OUT OF THE DAYTON AREA, PLEASE CALL THIS NUMBER COLLECT). IF YOU ARE UNABLE TO INTERVIEW AT THIS TIME, WRITE OR CALL:

(713) 833-3351
P.O. Box 4008
Beaumont, Texas 77704

N Rig Equipment

Equal opportunity employer m/f

Lietuviai esame vis —
Lietuvių Fondo ar nei?

3422 WEST MARQUETTE RD.
CHICAGO, ILLINOIS 60629
PHONE: 312 825-6897
U.S.A.

LITUANIAN FUNDAS LITHUANIAN FOUNDATION

1980 rugsėjo mėn. įnašai

Santrumpa: atm. įn. — atminimo įnašas. Suma, parašyta po pavardės, reiškia įnašų iš viso.

1x	\$10.00	Špakauskas, Kazys (miręs) ir Genė \$110.00.
3	\$25.00	Baronas, Aloyzas, Rašyt. atmin. įn. — St. ir E. Baras \$125.00, Ivaška, Paul ir Joanna \$125.00, Broliis Zigmantas, atm. įn. — Irena Mironas \$100.00.
1	\$50.00	Jankus, K., England, \$50.00.
1	\$90.00	JAV LB Auroros apylinkė \$400.00.
17	\$100.00	Bagdanskis, Juozas ir Birutė \$325.00, Bagdonas, Petras, atm. įn. \$100.00, Bagdonavičienė, Vaclova \$500.00, Baronas, Aloyzas, Rašyt. atm. įn. — Lungys, Benediktas ir Julija \$100.00, Budrys, Stasys, M.D. ir Milda, M.D. \$1,400.00, Jurjonas, Stasys \$100.00, Jurkus, Pranas ir Ilga \$100.00, Karaitis, Algirdas, Inž. ir Viktorija \$800.00, Kriaučiūnas, Kazys ir Eugenija \$200.00, Leugoud, Edward \$4,499.26, Prunskis, Jonas ir Vanda \$500.00, Rūta, Tadas Kęstutis \$700.00, Remienė, Marija \$700.00, Šveikšnos gimnazijos įnašas — Rūgūtė, Alicija \$2,800.00, Strazdas, Jurgis atm. įn. \$100.00, Šlepavičius, Aleksandras ir Olga \$300.00, Tauras, Vytautas, M.D. ir Aldona \$2,600.00.
1	\$150.00	Klevai, Vincentas ir Sofija \$150.00.
1	\$190.00	Brucienė, Olga, atm. įn. \$190.00.
10	\$200.00	Abromaitis, Petras ir Ona \$300.00, X \$1,200.00, Balutavičius, Mečys ir Vanda \$400.00, Venezuela, Daunoras, Juozas ir Janė \$825.00, X \$4,800.00, X \$1,300.00, Janonis, Fulgentas, atm. įn. \$805.00, Simaitis, Kazimieras, Kun. \$600.00, Union Pier Namų savininkų ir Gyventojų Draugija \$1,000.00, Vizgirdas, Vytautas ir Aldona \$600.00.
1	\$230.00	Baublys, Jurgis (miręs), Agr. ir Elena \$365.00.
1	\$250.00	Urba, Vytautas, Dr. ir Aldona \$1,010.00.
1	\$500.00	Gleveckas, A. B., M. D. \$3,800.00.
1	\$670.00	Merkis, Kazys, atm. įn. \$770.00.
1	\$1,000.00	Kubaitis, Karolis ir Liudmila \$1,000.00.
1	\$2,000.00	Byla, Juozas ir Ieva \$2,300.00.

41

Iš viso 41 narys

\$8,915.00

Rašydami testamentus, neužmirškite Lietuvos Fondo, įrašykite į testamentą numatytą sumą:

„LITHUANIAN FOUNDATION, A NON-FOR-PROFIT,
TAX EXEMPT, ILLINOIS CORPORATION,
2422 W. MARQUETTE ROAD, CHICAGO ILLINOIS 60629“

Lietuvių Fondas 1982—1980.X.17 turėjo:

1. Pagrindinio kapitalo bruto	\$1,972,380.89
2. Pajamų	\$978,781.30
3. Per Pelną Skirstymo Komisiją, remiantis protokolais, lietuviškiems reikalams (svietimui, kultūrai, premijoms, stipendijoms ir moksliniams veikalams) paskirstęs	\$718,735.77

Visi statykime Lietuvos Fondą, kad jis pasiektų 2 milijonus ir kasmet galėtų skirti lietuvių daigiau kaip 150 tūkstančių dolerių.

ti, sklandžiai pasikeičiant min timis ir informacijomis, bet nedėkingas laikrodis vertė pirmininkaujančius skubėti, todėl kai kurie klausimukai buvo nukirpti. Tarp jų ir rezoliucijų galutinas parengimas rezoliucijų komisijos perduotas suvažiavimui, o šis perleido tai naujai ALT valdybai. Daugelis skyrių atstovų savo pranešimus baigė, paskelbdami šia proga įteikiamas ALT valdybai aukas. Tokių aukų gauta viso per 11,000 dolerių. Suvažiavimo pabaigoje, išvykstantis iš Chicago ilgameitis ALT veikėjas, ilgameitis gen. sekretorius kun. A. Stašys pakeltas į ALT garbės narius.

Mečys Valiukėnas

PREMIJA JAUNIMUI

Dr. Leono ir Irenos Kriaučiūnų šeima savo mirusiam sūnui ir broliui prisiminti skiria kasmetinę EUGENIAUS KRIAUČIŪNO PREMIJĄ.

Premijai skirti sąlygos yra tokios:

1. Eugenijaus Kriaučiūno 1000 dolerių premija skiriama lietuviui jaunuoliui, geriausiai pasireiškusiame raštais (lietuvių, anglų ar kita kalba) veikla, organizaciniu veiklumu, ar jaunimo vienetai (sambūriui, tautinių šokių grupei,

jaunimo chorui, sporto būreliui), geriausiai reprezentavusiam lietuvių ir Lietuvą vienerių metų bėgyje;

2. Premijai gauti asmenis ar vienetus raštu pasiūlo jaunimo grupės, vyresniųjų organizacijos ar paskiri asmenys iki kiekvienų metų gruodžio 31 d. (pašto antspaudas);

3. Premijuotino asmens ar jaunimo vieneto tinkamumui įvertinti sudaroma Jury komisija, kurion po vieną atstovą skiria Pasaulio Lietuvių Bendruomenės jaunimo reikalams vadovas, Pasaulio Lietuvių Jaunimo sąjungos valdyba ir JAV Lietuvių Jaunimo sąjunga, o du atstovus paskiria Kriaučiūnų šeima;

4. Jury komisija, aptarusi asmens ar vieneto tinkamumą premijai, ją skiria balsų dauguma iki sekančių metų vasario 15 d. ir susitaria su Kriaučiūnų šeima dėl premijos įteikimo laiko ir pobūdžio;

5. Premijai asmenys ar vienetai siūlomi raštu, nurodant tiksliai premijai tinkamumo motyvus, ir siunčiami: EUGENIAUS KRIAUČIŪNO PREMIJOS KOMISIJAI, 12500 Pawnee Road, Palos Park, Illinois 60464.

KŪRYBA IR MOKSLAS

KALBININKĄ K. BŪGĄ PRISIMENANT

Prof. dr. Antanas Klimas

Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijs New Yorke š. m. spalio 12 d. paminėjo didžiojo lietuvių tautos kalbininko prof. K. Būgos 100 metų nuo jo gimimo sukaktį nors vienais metais ir pavėluotą, nes jis gimė 1879 ir mirė 1924 m., per trumpą savo gyvenimo laiką palikęs Lietuvai didį kalbos kultūros istorinį palikimą.

Apie prof. K. Būgos asmenybę, jo pastangas ir darbus lietuvių tautos kalbos kūrimui, tobulinimui bei turtinimui ir paliktą istorinį kraitį ateinančioms kartoms paskaitą skaitė prof. dr. Antanas Klimas. Akademijs užsitęsę ilgokai, tačiau klausytojai su malonumu įdėmiai klausėsi dėl jos išmąstytai paruošto ir įdomiai, sklandžiai, aiškiai ir gyvai perduodamo turinio žodžių.

Po paskaitos prelegentas atsakė į eilę klausimų. Jis pažymėjo, kad kiekviena kalba yra dirbtina ir todėl nieko blogo lietuvių kalbos reikalu kartais ir pasibarti ją kultūrinant. Lietuvių kalbos kirtis ir dabar dar nėra susiformavęs, pav., smėlis ar smėlys abu priimtini.

Į klausimą, kaip turi būti rašomi svetimų kalbų vardai, prelegentas atsakė, jog svetimų vardų galūnės turi būti lietuviškos, pav., Detroitas, Čikaga ir galūnių giminės skirtingos.

Klausimų būtų buvę ir daugiau, jei svečias iš Rochesterio nebūtų turėjęs skubėti namo. Akademijs minėjimas vyko Kultūros židinyje, Brooklyne, N. Y. Žemiau spausdiname prof. dr. Antano Klimo paskaitos santrauką.

Balys Sruoga, Baras, 1925, Nr. 1, pp. 9-10.

Šitaip — poetiškai, bet kartu ir labai širdingai apraudojo didžiausio visų laikų lietuvių kalbininkų mirtį poetas Balys Sruoga, rašydamas "Bare" 1925 m. 1-jame numeryje, tuojau po prof. Būgos mirties.

Dabar — praėjus jau 100 metų nuo Būgos gimimo ir daugiau negu 50 metų nuo jo mirties, laikas ir mokslas patvirtino — rašytojo mintis. Nors ir mirė Būga — palyginti — labai jaunas, vos tik sulaukęs 45 metų, tačiau jo nuveiktas darbas, jo visas mokslinis palikimas ne tik neprarado savo vertės, bet nuolat svarbėjo ir šiuo laiku yra, be abejo, kertinis liuanistikos baltistikos akmuo: kada liečiantį lietuvių kalbą bei baltistiką apskritai — jame beveik visuomet rasi Būgos pėdsakus. Net ir cituojamas Būga yra labai dažnai — nė kiek nemažiau kaip prieš 55 metus!

Jau iš pat mažens, dar aiškiau nežinodamas — bet gal nujausdamas — savo gyvenimo tikslą, Būga tarsis sirgo kalbos, savo gimtosios kalbos klausimais.

Kai tik pramoko skaityti ir rašyti, jis tuojau pats pradėjo užsirašinėti žodžių šaltinius: mįsles, patarles, dainas ir pasakas.

Vėliau jis savo neišsemiamą energiją ir nepakartojamą darbštumą nukreipė ypač viena kryptimi: jam vis labiau rūpėjo lietuvių kalbos žodžiai, leksika: žodžių formos, jų kilmė, išsivystymas, jų naudojimas, jų reikšmė — žo-

džiu, kiekvieno žodžio "gyvenimas", pilna "biografija". Todėl ir svarbiausiu savo gyvenimo uždaviniu Būga laikė surinkti, sutvarkyti ir paskelbti visų lietuvių kalbos pilną rinkinį; pilną lietuvių kalbos žodyną.

O tokio žodyno tuomet nebuvo. Deja, tokio žodyno ir dabar nėra. Iš tikrųjų tokio žodyno niekas net ir dabar nediršta imtis...

Lietuvių kalbos žodyną ligi Būgos laikų, teisybė, buvo jau nemažai išleista: Vokietijoje spausdintieji Haako, Mielkės, Nesselmano, Kuršaičio... Lietuvoje: garsusis Širvydo žodynas ir kiti. (Nesiimsiu jų čia net visų išvardinti...). O kiek buvo pradėta rankraštinių žodynų, tai mes net ir dabar negalime pasakyti: didžiulis Brodowskio žodynas, Simo Daukanto, Poškos, Ugianskio, pagaliau garsusis kun. Antano Jakšto žodynas, kurio dalį, kaip žinome, ir pačiam Būgai teko redaguoti...

Mat, 19-me amžiuje, sužydėjus ir išsivysčius lyg indoeuropiečių kalbotyrai, ir daugelyje kraštų pradėjus rinkti ir leisti didžiulius kalbų žodynus, ta "banga" buvo pasiekusi ir miegiančios Lietuvos — vartojant Maironio žodžius — atbundančius vaikus...

Tuomet buvo tikima, remiantis dar Haniann'o, Herderio, Humboldt'o, taip pat didžiųjų 19 šimtmečio kalbininkų tikėjimu, kad kiekvienas žodis tai yra tautos turtas, tautos istorijos ir kultūros, jos viso gyvenimo veidrodys. Kitaip sakant, kalboje, ypač jos žodyne, leksikone gyvena pati tauta.

Yra galvojama, kad 19-me amžiuje vien Lietuvoje bent 50 Lietuvos šviesesnių žmonių buvo bent pradėję rinkti, ruošti, rašyti lietuvių kalbos žodynus. Daugelis rankraščių yra dingusių, kiti dar vis atrandami, kitus tik iš užuominų žinome...

Sakysime, tik kaip pavyzdį, kun. A. Kašarauskas (1821-1882), labai plačios erudicijos žmogus: gamtininkas, k r a š t o t y r i n i n k a s, archeologas, vėliau — po 1863 m. — i š t r e m t a s į S i b i r a, gerai susipažinęs su tuo met — ypač Vokietijoje — didžiųjų kalbininkų darbais, 1858 m. rašė, žinoma lenkiškai:

"Jeigu kiekvienai tautai, nors ir nedaug pretenzijų turinčiai į šlovę, galima išlaikyti savo kalbą, vartojant ją literatūroje kaip

Dievo duotą dalį, tai ką bekalbėti apie lietuvių kalbą, kuri, palyginus su kitomis, yra ne nykštukas, bet tikras milžinas; kurią drąsiai galima pavadinti visų

mums žinomų kalbų sanskritu; kuri nuo šiol turės tarnauti ne vien lietuvių tautai, bet, manau, bus būtinai reikalinga moksle visoms Europos ir dargi už jos ribų esančioms apsišvietusioms tautoms. Nuostabu, kad tokia svarbi, garbinga Europos kalba taip vėlai buvo svetimųjų pažinta, kad taip mažai iki šiol buvo pas mus vertinama. Dar nuostabiau, kad pirmaisiais jos garsintojais buvo ne lietuviai ir ne lenkai, bet mūsų kaimynai vokiečiai, po jų — prancūzai, anglai, italai ir pagaliau slavai".

Šalia savo visų kitų darbų ir kun. Kašarauskas pats rinko žodžius, net ir pats planavo parašyti bent didelį rusų-lietuvių kalbos žodyną. Įdomu, kad jau tais laikais — apie 19 š. vidurį — kun. Kašarauskas tiesiog nurodė ir išvardijo, kokių specialių žodynų būtų reikalinga:

"Mūsų mintis ir karštas troškimas, kad mokyti ir mokslą remiantieji žmonės imtųsi kokių nors būdu parašyti tris didelius ir labai svarbius darbus, būtent: 1) bendrinių lietuvių kalbos žodžių žodyną, 2) vardų ir pavardžių žodyną, 3) tikrinių vietų arba geografinių vardų žodyną".

Žinoma, beveik visi — su labai mažomis išimtimis — nuo amžiaus žodynų mylėtojai, rinkėjai bei ruošėjai

buvo ne kalbininkai, o mėgėjai. Dirbo jie daug, kai kurie pašvęsdami šiam reikalui visas savo jėgas, sveikatą ir turtą...

Prof. Būga gi atėjo jau labai giliai ir rimtai pasiruošęs, kartu jau nuo mažens turėdamas ir daug meilės, daug gabumų ir daug pasišventimo.

Būga planavo rimtai — nors kaip mokslininkas specialistas numatydamas šio neapbrėptą darbo našą — beveik vieno savo jėgomis duoti ir lietuvių tautai ir visam pasauliui pilną, visuotinį, rimtai paruoštą lietuvių kalbos žodyną.

Ir dar vienas dalykas rūpėjo Būgai — kaip žmogui ir kaip mokslininkui: žodynas turėjo būti 100% mokslinis: t. y. visos formos bei žodžiai surinkti iš patikimų šaltinių, kiek galima patikrinti, o kur to jau nebuvo galima — palikti su klausuku.

Šis Būgos darbas neturi sau lygaus visoje lietuvių tautos kultūros bei mokslo istorijoje!

Apie 1922-1923 metus Būga manė turįs apie 600,000 žodžių kortelių, kurios beveik visos buvo jo paties ranka surašytos. Juk nenuostabu, kad jis turėjo laiko tų kortelių pats tiksliai suskaičiuoti, nes jų rinkinį nuolat papildydavo naujomis kortelėmis. Tai skamba tarsi kokia pasaka, bet iš tikrųjų Būga dažnai "matuodavo" savo surinktas žodžių korteles pagal svorį: prieš pat pradėdamas rašyti patį žodyną ta-

(Nukelta į 6 psl.)

Ar jau turite vertingą, gerai dokumentuotą veiklą apie tautininkų veiklą Lietuvoje ir išeivijoje

"TAUTINĖS MINTIES KELIU"

Redagavo prof. JONAS PUZINAS ir JONAS P. PALUKAITIS. Išleido Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga. 416 psl. kietais viršeliais. Kaina 12.50 dol.

J. Puzinas rašo "Lietuvių tautinės sąmonės raida ir tautinės srovės susidarymo pradmenys"; dr. J. Jakštas — "Tautos pažangos partijos — lietuvių tautininkų sąjungos istorijos bruožai 1916-1940"; Jonas P. Palukaitis — "Tautinės srovės periodika" ir daug kitų straipsnių apie tautininkus.

Knyga gaunama Dirvoje ir ALT S-gos skyriuose.

— — — — — I Š K I R P T I — — — — —

DIRVA
P. O. Box 03206
Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu 12.50 dol. ir prašau man atsiųsti "Tautinės minties keliu".

Pavardė ir vardas

Adresas

K. Būga prisimenant...

(Atkelta iš 5 psl.)

rėsi turįs apie 14-17 pūdų žodyno kortelių! Mums kartais net sunku įsivaizduoti, koks tai buvo milžiniškas darbas. Bet tegu tik kas pabando parašyti 600,000 žodžių ant atskirų kortelių — prireiks ne dienų, o mėnesių, nieko kito neveikiant... O daugelyje šių žodžių kortelių, arba lapelių, Būga savo smulkia, bet labai aiškia rašysena buvo prirašęs visokių pavyzdžių, visokių sakinių, kai kur pridėdamas ir vartotą literatūrą, bibliografiją ir t.t.

Būga brangino kiekvieną žodį, nes jis galvojo, kad kiekvienas lietuvių kalbos žodis yra visos lietuvių tautos turtas. Net ir tuos skolinius, kurie lietuvių kalboje buvo jau kiek plačiau vartojami. Tad supranta, kad Būgai, kaip žodžių mylėtojui, nepatiko vadinaujų kalbos puristų pastangos pašalinti iš lietuvių kalbos ne tik tikruosius skolinius, bet ir tuos lietuvių kalbos žodžius, kurie jiems "skambėjo" nors kiek slaviškai, germaniškai ir pan. Būga laikėsi tokio įsitikinimo: kuris žodis kalboje jau yra plačiai vartojamas, jo nereikia prievarta gulti iš tos kalbos. Keliais atvejais Būga aiškiai parėškė, kad jokia kalba pasaulio istorijoje nėra "gryna": visos gyvosios kalbos istorijoje skolinasi žodžius iš kitų kalbų. Tai esąs visiškai normalus reiškinys. Žinoma, kur turima savas žodis, nes reikalo vartoti kokio aiškiai svetimo žodžio. Apskritai šioje srityje Būga laikėsi sveiko vidurio kelio: argi reikia mesti lauk tokius senus, beveik tarptautinius žodžius, kaip lempa, universitetas (kurį laiką Būga vartojo universitas) ir pan.

Iš kitos pusės, Būga buvo surinkęs — daugiausia iš nelietuvių kalbininkų darbų — kelis šimtus įvairių žodžių bei formų, kurie, jo nuomone, lietuvių kalboje nebuvo žinomi: jie buvo kieno nors netaisyklingai užrašyti, o vienas kitas buvęs gal net ir prasimanytas, pačių kalbininkų "sudarytas", arba "sukurtas".

Šiaip ar taip, dabar Lietuvoje leidžiamas didysis Lietuvių kalbos žodynas, kurio 12 didžiulių tomų jau pasirodė dienos šviesoje, yra Būgos nepaprasto pasiaukojimo vaisius, nes, šio žodyno žodžių kartoteka jau yra pasiekusi kelis milijonus žodžių kortelių, tačiau jo pagrindu guli apie 600,000 pageltusių Būgos žodžių kortelių.

Būga į savo žodyną ketino sudėti visus jam žinomus lietuvių kalbos žodžius: ir savus, ir skolinius, ir visus tikrinius žodžius, t. y.

vardažodžius, nes ir tikriniai žodžiai sudarą tos pačios kalbos žodyninį turtą. Tame Būgos žodyne būtų buvę taip pat žodžių etimologijos ir žodžių istorija, kiek tai jam tuo metu buvo žinoma.

Būga buvo suplanavęs ir jau rinko medžiagą dar keliems labai reikalingiems žodynams: jis rengėsi paruošti atskirą etimologinį lietuvių kalbos žodyną, lietuvių kalbos slaviškų skolinių žodyną, praktinį lietuvių kalbos rašybos bei apskritai vartosenos žodyną. Visiems šiems žodynams jau buvo prisirinkęs po keliolika — o kartais ir po keliasdešimt — tūkstančių kortelių. Žodžiu, jis jau tuomet jautė šių žodynų reikšmę bei reikalingumą, juos iš anksto planavo ir visą laiką kaupė jiems medžiagą. Šiandien mums tokie milžiniški darbo planai gal atrodo kiek per dideli vieno žmogaus jėgoms. Bet anais laikais, kai nebuvo lietuvių kalbininkų, kai lietuvių kalbos mokyklos, leidyklos, redaktoriai labai vargo be tokių žodynų, kai buvo visaip blaškomasi dėl rašybos bei žodžių "parinkimo" klausimų, tokie Būgos užsiėmimai buvo suprantami. Sunku pasakyti: jeigu Būga būtų taip nepaprastai kruopščiai padirbėjęs dar bent 30 gerų metų, gal jis daugelį savo planų būtų įvykdęs — arba pats vienas, arba su tuomet jau priaugusių kalbininkų pagalba...

Būga taip pat ruošėsi parašyti ir istorinę lietuvių kalbos gramatiką. Mat, žiūrėdamas į kalbą to meto kalbininko akimis, jis visur kalboje matė jos istorinio išsivystymo pėdsakus ir apskritai visus savo tyrinėjimus grindė istoriniu lyginamuoju metodu, t. y. istoriniais indoeuropiečių, baltų bei lietuvių kalbų išsivystymo dėsniais. Deja, šios gramatikos Būga net nepradėjo rašyti, nors beveik visuose jo straipsniuose bei knygoje gausu medžiagos istorinei lietuvių kalbos gramatikai. Gal net ir liūdna pastebėti, kad ir ligi šiol pilna istorinė lietuvių kal-

bos gramatika dar nėra parašyta. A. a. prof. Jono Kazlausko gramatika apima tik kirčiavimą, daiktavardį ir veiksmąžodį. Lenkų kalbininko Jano Otręmskio gramatika irgi yra nepilna, be to, ji nėra grynai istorinė. Ir tik šiomis dienomis gauta žinių, kad Vilniuje jau išleistas tokios (= pilnos) I. k. istorinės gramatikos pirmasis tomas parašytas prof. Zenono Zinkevičiaus...

Būgai taip pat labai rūpėjo ir etimologija. Įvairiausiuose to laiko etimologiniuose žodynuose ir kitose studijose buvo dažnokai vartojami ir lietuvių kalbos duomenys, tačiau čia pasitaikydavo visokių mažesnių ir didesnių klaidų, netikslumų. Būgai rūpėjo tokius netikslumus nurodyti, pataisyti.

Labai svarbių darbų Būga atliko ir vardotyroje (onomastikoje). Giliai išstudijavęs, kaip svetimieji rašydavo senuosius mūsų vardus, Būga savo garsiojoje studijoje Apie lietuvių asmens vardus išnagrinėjo senuosius lietuvių asmenvardžius ir, galima sakyti, visiems laikams atstatė, rekonstravo tokias formas, kuriomis tikriausiai ir vadinosi lietuviai senovėje. Dabar mums dažnai atrodo lyg ir savaime suprantama, kad mūsų valdovai vadinosi Mindaugas, Vytenis, Gediminas, Jogaila, Kestutis, Algirdas, Švitrigaila ir t.t. Bet šias formas pirmasis tvirtai pagrindė Būga, tam panaudodamas visus žinomus metraščius, kronikas, dokumentus, vietų vardus, tarmių duomenis. Jis taip pat toliau nurodė, kad tik iš tokių lietuviškų formų galėję kilti tokie šių senųjų vardų naujesni variantai, kaip lenkų Witold ir pan. Labai svarbių darbų Būga paskelbė ir iš vietovardžių srities.

Istorinė fonetika, garsų išsivystymas, buvo taip pat labai svarbi sritis, kurioje Būga paliko daug svarbių darbų. Ypač svarbūs jo darbai, liečiant lietuvių kalbos kirčiavimo sistemą.

Gal ir nevisiškai tikslu vadinti Būgą kalbininku — teoretiku. Jis savo bendrosios kalbos teorijos nekūrė. Apskritai jis nerašė teori-

niais kalbos bei kalbotyros klausimais. Jis laikėsi savo mokytojų (Fortunatov, Baudouin de Courtenay ir kt.) vad. jaūnagramatikų mokyklos sistemos ir metodų. Jis dirbo praktišką lietuvių kalbos tyrinėjimo darbą. Kitaip sakant, dabar mes būtume linkę sakyti, kad Būga buvo kalbininkas mokslininkas ta prasme, kad jam — kaip ir beveik visiems to meto kalbininkams — kalbos vystymasis, jos istorija, jos pasikeitimai nuo indoeuropiečių prokalbės ligi modernių kalbos tarmių buvo svarbiausiojo mokslinio darbo tikslai.

Tačiau Būgai rūpėjo ir praktiškai lietuvių kalbos dalykai: įvairiomis progomis jis nurodė, kokias formas, kokius žodžius reikėtų vartoti. Visa tai buvo pagrįsta lietuvių kalbos istorija, senaisiais raštais, bet taip pat ir gyvosios kalbos duomenimis, kur tokių buvo. Todėl ir Būga, kaip ir Jablonskis, padėdavo to meto Lietuvos kultūros veikėjams: taisė jų kalbą, recenzavo paskelbtus rašinius, dalyvavo diskusijose dėl įvairių praktiškų lietuvių kalbos vartojimo klausimų. Sakysime, tuo metu spaudoje pasirodė didelio lietuvių kalbos mylėtojo gydytojo J. Spudulio samprotavimai, kad vad. dvikamieniai lietuvių vardai visi turėtų baigtis galine -is, taigi: Mindaugis, Algirdis, Butautis ir t.t. Spudulis čia rėmėsi nepilnais gyvosios lietuvių kalbos duomenimis: plg. kojūgalis, tarpupirštis, viršugalvis ir t.t. ir t.t. Būga, surinkęs daugybę duomenų — ir iš gyvosios kalbos, ir iš senųjų raštų — aiškiai įrodė, kad senieji dvikamieniai vardai kaip tik daugiausia baigiasi —as. Tuo šis ginčas ir pasibaigė, nes Būgos argumentai buvo aiškūs, plačiai pagrįsti, neabejotini.

Ne viskas, ką Būga siūlė, buvo priimta, bet patys svarbiausi jo siūlymai ir praktiškos vartosenos klausimuose buvo įgyvendinti. Todėl gal ne be pagrindo kai kas mūsų dabartinę rašybą vadina būgine -jablonskine rašyba. Dabartinėje naujoje rašyboje kai kur vėl buvo sugrįžta prie Būgos siūlymų. Sakysime, kadaise

Būga siūlė rašyti pjauti, bjaurus. Jablonskis svyravo, pagaliau pradėjo rašyti pjauti, bjaurus, o dabar štai vėl sugrįžome prie Būgos siūlytos rašybos ir rašome: pjauti, bjaurus, rugpjūtis ir t.t.

Svarbu prisiminti ir tai, kad Būga nuolat susirašinėjo su beveik visais garsiaisiais to meto kalbininkais, kuriems bent kiek rūpėjo baltistika bei lituanistika. Jis jiems nuolat siuntinėjo medžiagos, duodavo patarimų, atsakydavo į jų klausimus, recenzavo jų darbus, dažnai net padėdavo skaityti jau spausdėjęs renkamus darbus, dažnai kai ką pataisėdamas, net papildydamas. Tokiu būdu Europos kalbininkai tuo metu turėjo patikimą profesionalą kalbininką, į kurį galėdavo kreiptis įvairiais būtais. Taigi galima suprasti, kokią milžinišką spragą Būgos mirtis reiškė ne tik Lietuvos mokslui, bet ir apskritai Europos kalbotyrai.

Wanted 1st Class Skilled NUMUKA OPERATOR

(FOR NIGHT SHIFT)

Must be familiar with the tolerance requirements of the special machine tool industry. Ideal working conditions in Farmington Hills and the best benefit package in town. Contact the PLANT SUPERINTENDENT.

PRECISION

SPINDLE & UNIT CO.

313-471-0460

(44-50)

OPPORTUNITY FOR STRUCTURAL STEEL DETAILER/CHECKER

Minimum five years experience. Full benefits, including retirement/profit sharing & steady work.

Apply call or send resume to:

ALAMO STEEL MACHINE

Box 9098

Austin, Texas 78766

(44-5)

METALURGIST

TWO ENTRY LEVEL PROCESS Metallurgist for superalloy foundry project. Located in Detroit suburbs. Excellent benefit package. Good opportunity with rapidly expanding company. Send resume to:

HOWMET TURBINE

COPONENTS CORP.

METAL PRODUCTS DIVISION

BOX 600

PLYMOUTH, MICH. 48170

Equal Opportunity Employer

(40-49)

BAKER

UNIVERSITY OF DELAWARE

Two years experience or combination of experience & training required in bakery involving all phases of baked goods. Excellent working conditions. Fringe benefits & salary. Hours 12 midnight to 9 a.m.

Apply in person at 401 Academy St., Newark, Del. 19711 or call 302-738-2514.

Equal Opportunity & Affirmative Action Employer, which encourages application from qualified minority groups & women.

(42-44)

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

DR. DOVAS ZAUNIS (36)

Dr. Albertas Gerutis

Ekspertų štabas bylai Hagoje ginti

Galima nuvokti, kad Lietuvos delegatai, gynę mūsų krašto reikalus, negalėjo praleisti negirdomis tokius, kiek pagyriūnisku tonu tartus, ženeviškos institucijos pareigūno žodžius. Iš tiesų, Tautų Sąjunga turėjo visus galimumus atsiklausti labiausiai išprūsusių žinovų nuomonės. Tuo tarpu gi Lietuvos vyriausybės pasirinkimo galimūmai buvo riboti. Ne tiek jau daug anais laikais turėjome pasiruošusių teisininkų, kurie būtų galėję sugriauti priešingos pusės argumentus.

28. Dr. Zaunius gina Lietuvos nusistatymą

Iš Tautų Sąjungos leidinio "Journal Officiel" (1931 m. vasario numerio) matyti, kad komisijai pateikus savo raportą, kuriuo siūlyma leisti geležinkelio susisiekimą Liepojos — Romnų (Lentvario-Kaišiadorių ruože) geležinkeliu, perkirstu demarkacijos linijos, žodį paėmė užsienių reikalų ministras Dr. Zaunius. Jo kalba užima tris su puse didelio ofrmatu puslapių, tad ministras nepasitenkino tik komisijos pasiūlymų atmetimu, bet išsamiai pagrindė Lietuvos nusistatymą. Iš toje kalboje išdėstytų teiginių seka, kad esmėje Dr. Zaunius pateikė tokius pat argumentus, kokius Lietuvos reikalų gynėjai išsamiau panaudojo pačiame Haagos teisme. Iš to matyti, kad Lietuvos argumentai turėjo būti iš anksto apsvaistinti savybėje (taigi užsienių reikalų ministerijos sudarytame bendradarbių štabe). Tai pagaliau savaime suprantama, nes improvizacijų tokiu svarbiu reikalu negalėjo būti.

Savo kalboje Zaunius pirmiausia pastebėjo, kad Lietuvos vyriausybė per savo atstovą Paryžiuje (Petra Klimą) jau turėjusi progą pareikšti savo pastabas dėl komisijos pranešimo. Zaunius įrodinėjo, kad Liepojos uostas ir jį vedanti geležinkelio linija (perkirsta demarkacijos linija) toli gražu neturinti ir niekada neturėjusi tarptautinės reikšmės, kaip tai stengiasi pavaizduoti komisija savo pranešime. Sovietų Sąjunga neturinti jokio intereso nukreipti savo prekių išvežimą per Liepojos uostą. Ji, priešingai, naudojasi Juodosios jūros uostais. Taip pat Lenkija duoda pirmenybę Gdynės ir Dancigo uostams. Tokiu būdu neužtenka atidaryti susisiekimą geležinkeliu. Reikia išlaikyti konkurenciją su kitais geležinkeliais, nes kiekviena valstybė siekianti palaikyti savo uostus. Tokiu būdu Tautų Sąjungos komisijos pastangos sudaryti įspūdį, tarytum nuo susisiekimo nebuvimo skaudžiai nukentį Rygos, Liepojos ir Karaliaučiaus uostai, nėra pagrįsti. Kai dėl Klaipėdos, tai pati komisija savo raporte pripažįstanti, kad tas uostas labiau pritaikytas plukdymui.

Iš savo išvedžiojimų Dr. Zaunius padarė tokią išvadą: "Šių pastabų pakanka įrodymui, kad Lentvario-Kaišiadorių geležinkelio linija negali būti laikoma pritaikinta tarptautiniam tranzitui".

Tolesnėje kalboje Dr. Zaunius siekė sugriauti raporto nuomonę apie Tautų Sąjungos pakto 23 straipsnio, raidės "e", reikšmę, pagal kurią pasisakoma už susisiekimo ir tranzito laisvę. Mūsų ministras įrodinėjo, kad minėtas pakto straipsnis teturi deklaratyvinį pobūdį, aptarią tik ketinimus, bet be prievolės. T. S. komisija pasižovė ginti trečiųjų valstybių tariamai paliestus interesus. Tuo tarpu nei viena valstybė, su Lietuva palaiko draugingus santykius, nesikreipė į jos vyriausybę su tokiais pasiūlymais, kaip tai daro Tautų Sąjungos komisija. Ji reiškianti nuomonę, kad politinio pobūdžio nuomonių skirtumai negalį drumsti susisiekimo, kuriuo suinteresuotos kitos valstybės. Dr. Zaunius į tai pastebėjo, kad, priešingai, mažos svarbos techniniai sumetimai negalį kenkti pagrindiniams bei esminiems politiniams interesams. Jeigu kariškai stipresnė valstybė su-

laužė tarp dviejų valstybių sudarytą sutartį ir jau 10 metų atsisako atitaisyti teisinę padėtį, tuo pažeisdama sutarties kontragento gyvybinius interesus, tai būtų priešinga teisėtui jeigu nukentėjusioji valstybė būtų verčiama laikyti susidariusiąją būklę kaip normalinę.

Zaunius pareiškė: "Čia nėra civilinio paprasto nesusipratimo, kuris gali kilti tarp geriausiai sugyvenančių valstybių, o ypatingai rimtos padėties, kuri, galbūt, yra vienintelė Tautų Sąjungos gyvenime". Paminėjęs, kaip atsirado konfliktas tarp Lietuvos ir Lenkijos, ministras pabrėžė: "Jeigu, praėjus 10 metų, šie faktai net šiek tiek išdilo iš atminties, tai vis dėlto jie lieka realūs. Šia rimti faktai, kurie pažeidžia gyvus Lietuvos interesus, tebėra neaitaisyti ligi šio laiko". Pasak Zauniaus, negalima iš sutarčių sulaužymo sudarytos padėties pavaizduoti kaip paprastus dviejų valstybių nesutikimus, "į kuriuos yra padariusi užuominų tranzito komisija. Išgyvenusi ir tebegyvendama šį skaudų bandymą, Lietuva niekuomet negali pasiduoti tokiai priemonei" ("Journal Officiel" 1931. II Nr. 2, pusl. 213. Cituota, kiek išlyginus kalbą, iš "Pilkosios Knygos" I dalies, išleistos 1931 metais Kaune užsienių reikalų ministerijos, psl. 72-73).

Dr. Zauniui pabaigus kalbą Tautų Sąjungos tarybos pirmininkas dar kartą priminė pastangas, kad būtų leistas laisvas susisiekimas geležinkelio linija. Tačiau tarybos pastangos nedavusios teigiamų padarinių dėl Lietuvos vyriausybės nusistatymo. Ši vyriausybė mananti, kad joks jos pasirašytas susitarimas neuždeda jai prievolės sutikti su T. S. tarybos nuomone. "Betgi taryba negali palikti tokios padėties. Svarbu, kad klausimas, kuris tiek metų patraukė jos dėmesį, būtų viena kartą sutvarkytas", — pareiškė tarybos pirmininkas. Todėl taryba nusistačiusi atsiklausti tarptautinio teismo patariamąsios nuomonės.

Dar trumpai pasisakė Vokietijos ir Lenkijos atstovai. Zaleskis nurodė, kad Lenkija savo memorandumu minėtajai komisijai pasisakiusi dėl raporto. Kai dėl Lietuvos atstovo "bendrų pastabų apie santykius tarp Lenkijos ir Lietuvos", tai — pasak lenkų užsienių reikalų ministro — Lenkijos nusistatymas esąs pakankamai žinomas, todėl nesą reikalo į tai atsakinėti, — išdėdžiai pareiškė Zaleskis.

Pagaliau dar kalbėjo susisiekimo ir tranzito komisijos atstovas de Vasconcellos. Jis dar kartą įtikinėjo, kad komisija nepaprastai rūpestingai atlikusi savo uždavinį. Ji savo memorandumą pasiuntusi susipažinti Lenkijos ir Lietuvos vyriausybėms. Komisija betgi esminiai nepakeitusi savo nusistatymo. Ji ir dabar laikantis raporte pareikštos nuomonės bei išvadų.

29. Ekspertų štabas bylai Haagoje ginti

Išsamiau sustojau ties to meto užsienių reikalų ministro Dr. Dovo Zauniaus kalba, pasakyta Tautų Sąjungos tarybos posėdyje, nes joje išdėstyti pagrindiniai argumentai, kuriais mūsų vyriausybė rėmė savo neigiamą nusistatymą dėl ženeviškos institucijos užmojo priversti Lietuvą leisti geležinkelio susisiekimą Lentvario-Kaišiadorių ruože. Jeigu iš T. S. susisiekimo ir tranzito komisijos raporto sekė, kad komisija tyčia sutirštino spalvas ir dramatiškai padėję, siekdama sukelti vaizdą, tarytum dėl susisiekimo nebuvimo nukentį net kelių valstybių uostai ir iš viso tų krašto ūkis, tai iš Zauniaus įrodinėjimų aiškėjo, kokių būdu mūsų vyriausybė ketino Haagoje gintis nuo Ženevos institucijos siekimų. Kiekvienam bešališkai galvojančiam žmogui turėjo būti aišku, kad Tautų Sąjunga pasirinko tariamus ar tik dalinai kylančius trečiųjų valstybių nepatogumus dėl susisiekimo sutrukdyto tik tam, kad tąja priedanga privertus Lietuvą susitaikinti su tuo-

met buvusiąją padėtį ir eiti prie santykių "normalizavimo" su Lenkija.

Argumentai, kuriuos panaudojo Lietuvos nusistatymo gynėjai Haagos teisme, buvo daugiau ar mažiau pakartojimas ar išsamesnis išdėstymas tų minčių, kurias išreiškė užsienių reikalų ministras Ženevoje.

Pagaliau kitaip negalėjo nė būti, nes argumentai turėjo būti iš anksto gerai apgalvoti ir išdiskutuoti bendrose svarstybose, kuriose dalyvavo tam reikalui sudarytas žinovų štabas.

Negalėdami prieiti prie autentinių šaltinių, šiuo metu neįmanoma tiksliai atkurti, kaip vyko pasiruošimas bylai. Bet Dr. Zaunius kaip atsakingas užsienių reikalų žinybos vadovas turėjo šiuo reikalu svarų žodį, ypač kad jis pats buvo ne tik politikas, bet ir juristas.

Dr. Zauniui kaip ano meto užsienių žinybos vairuotojui priklausė nepraeinamas nuopelnas, kad, jam vadovaujant, tinkamai pasiruošta apginti Lietuvos nusistatymą, išmaningai sutelkti Lietuvos tezei paremti svarūs argumentai ir per laimingai parinktus gynėjus įtikinama išdėstytos mūsų pažiūros aukščiausiam to meto pasaulio teisme. Zauniui teko laimėtojo laurai, bet galima nesunkiai įsivaizduoti, kokios būtų buvusios pasėkos užsienių reikalų ministrui, jeigu byla būtų buvusi pralaimėta... Reikia turėti prieš akis, kad Dr. Zaunius naująją Vilniaus bylos kryptį paveldėjo iš savo pirmatako, taigi ne pats nuvairavo iki Haagos teismo. O kiekvienas bylos pavedimas teismui susietas su rizika: galima bylą laimėti, bet galima ir pralaimėti. Tautų Sąjungos ekspertai, paruošę bei iškėlę bylą, irgi ne iš kelmo išspirti.

Haagos tarptautiniame Tribunole ypač svarbus vaidmuo atiteko ano meto diplomatai Vaclovui Sidzikauskui. "Dirvoje" paskelbti jo atsiminimai, kuriuose autorius aprašo ir savo dalyvavimą byloje dėl susisiekimo bei tranzito Tačiau Sidzikauskas tepateikė apie bylos eigą tik vieną kitą būdingesnį bruožą, šiaip gi nesileido į detales. Jis tik pamini, kad su Dr. Zaunium, šiam perėmus užsienių reikalų ministeriją, turėjęs "eilę pasitarimų su Tautų Sąjungos susisiekimo ir tranzito komisijos pirmininku Haas ir jo bendradarbiais" ("Dirva", 1977. X. 13).

Iš kitų šaltinių seka, kad be paties V. Sidzikausko Haagos tribunole kalbėjo profesorius André Mandelstam, pristatytas kaip "Lietuvos Vyriausybės tarėjas" (Vienu metu buvo priglįjęs terminas "tarėjas", išstūmęs "patarėjo" sąvoką. Šiandien vėl pavadinume prof. Mandelstamą patarėju. Mano pastaba). Išdėstęs savo samprotavimus 1931 m. rugsėjo 17 d. popietiniame posėdyje, V. Sidzikauskas šiais žodžiais kreipėsi į teismo pirmininką:

"Aš dabar norėčiau atiduoti žodį tarėjui p. profesorius Mandelstamui, kuris plačiau išplėtos Lietuvos Vyriausybės tezę šiuo klausimu. Aš Jūs prašau, Pone Pirmininke, malonėti duoti jam žodį. — Po to aš sau leisiu vėl paimti žodį Jums išdėstyti Lietuvos Vyriausybės nuomonę dėl klausimų, susijusių su tarptautiniu tranzitu" ("Pilkosios Knyga", II dalis p. 33).

Prof. Mandelstam pasakė ilgoką kalbą, kuri toje pat "Pilkosios Knygoje" užėmė net 14 didelio formato puslapių. Tas pats profesorius dar kartą viešai prabilo teisme rugsėjo 21 d. popietiniame posėdyje.

Prof. Mandelstamas dalyvavo ir paruošiamuose darbuose, kurie vyko Kaune užsienių reikalų ministerijoje. Tautų Sąjungos susisiekimo ir tranzito komisija, ruošdama raportą, palaikė kontaktą su pasiuntiniu Paryžiuje Petru Klimu. Prof. D. Krivickas mini, kad Tadas Petkevičius buvo užsienių reikalų ministerijos "nuolatinis konsultantas". Pasak Krivicko, "kaip užsienio reikalų m-jos konsultantas P. dalyvavo beveik visose svarbesnėse bylose, sprestose tarptautinėse institucijose. Žymiausia barą jo teisinėje veikloje ir sudaro jo nuomonės atskirais teisės klausimais: Kaišiadorių — Lentvario geležinkelio bylos su Lenkija"... ("Lietuvių Enciklopedija", tomas XXII p. 358). Toliau Dr. Krivickas dar rašo: "P. nusipelnė, kad Lietuva, išskyrus tik menkus atvejus, visada išeidavo laimėtoja tarptautinėse institucijose, pvz., Haagos teisme" (ten pat).

(Bus daugiau)

■ Chicagos lietuviai

Antanas Juodvalkis

TEATRO FESTIVALIS

Penktasis teatro festivalis įvyks š. m. lapkričio 26-30 d.d., Padėkos dienos savaitgalį, Jaunimo Centre, Chicagoje. Dalyvaus 6 sceniniai vienetai. Festivalį atidarys aktorius Vitalis Žukauskas iš New Yorko humoro vakaru.

Pirmieji scenoje pasirodys Chicago teatro vienetas lapkričio 27 d., ketvirtadienį. Chicago Jaunimo teatras stato Liudo Dovydeno 1 veiksmo komediją "Jei-gu mes rāsim uranijaus". Režisuoja Darius Lapinskas. Vakare — Chicago šaulių teatras pasirodys su K. Kielos 3 veiksmų komedija "Jaunystės elekšyras". Režisuoja Juozas Petrauskas.

Penktadienį (XI. 28), 7:30 val. vak. uždangą pakels svečiai — Rochesterio jaunimo teatras ir žiūrovams parodys Anatolijaus Kairo 3 veiksmų komediją "Ku-kū". Režisuoja Andrius Cimienis.

Rochesterio jaunimo teatras į sceną išėjo 1973 metais su A. Kairio "Palikimu". Dalyvavo III teatro

festivallyje, Chicagoje, su V. Kudirkos "Viršininkais". Scenai veikalą pritaikė rašytojas Jurgis Jankus. Šio teatro vieneto visa širdis ir variklis yra nepailstamas režisierius Andrius Cieminis. Kristina Sabalytė-Krukienė prisidėjo prie grupės įvairumo ir išradingumo, režisuodama 1976 m. A. Škėmos "Žvakidę". Šiuos veikalus grupė parodė ne tik Rochesterio lietuviams, bet nuvežė į New Yorką, Philadelphia, Chicago ir

Rochesterio jaunimo teatro aktoriai A. Kairio komedijoje "Ku-kū": Vilija Dėdinaitė, Rasa Krokytė, Antanina Žmuidzinaitė.

Montrealį.

Kadangi teatras susideda iš jaunų žmonių, daugiausiai besimokančio jaunimo, tai jų sąstata nuolat keičiasi. 1977 metų rudenį teatras pasipildė naujais aktoriais ir pastatė A. Kairio komediją "Ku-Kū", režisuojant A. Cieminiui. Prie organizacinio darbo prisidėjo Vilija Dėdinaitė. Šį veikalą du kartus suvaidino Rochesterijoje ir parodė Clevelando bei Montrealio lietuviams.

Šiuo metu jaunimo teatras yra jaunas, bet gajus ir patyrusių vadovų rankose, sėkmingai stato lietuvių rašytojų veikalus. Chicago

Pautienienė) žymenį. Visi pirmieji trys teatro festivaliai vyko Chicagoje, Jaunimo Centre. Ketvirtasis festivalis įvyko 1977 m. Toronte. Sambūris dalyvavo su Birutės Pūkelevičiūtės "Palikimu" ir laimėjo net tris oskarus: už geriausią pastatymą, dekoracijas ir aktorį (S. Matas).

Los Angeles dramos sambūris yra gyvastingas, kūrybingas ir išradingas. Stalo tik originalius lietuvių kūrinius ir atlieka labai reikalingą lietuvių išlaikymo darbą. Reikia manyti, kad ir "Čiurlionis" sulauks komisijos ir žiūrovų tinkamą įvertinimą.

V-jį teatro festivalį ruošia JAV LB Kultūros Taryba, o vykdo spec. komite-

tas vadovaujamas rašytojo A. Kairio.

★

Korp! Neo-Lithuania Chicagoje, 58-tą metinę šventę švenčia š. m. lapkričio 8 d. (šeštadienį), šia tvarka:

10 val. ryto pamaldos už mirusius korporantus tėvų jėzuitų koplyčioje. Po pamaldų žuvusiųjų už Lietuvos laisvę pagerbimas. Prie Laisvės paminklo bus padėtas gyvų gėlių vainikas ir tartas žodis.

7 val. vak. Lietuvių Tautinių Namų salėje įvyks iškilmingas minėjimas ir vakarienė.

Visi korporantai su savo šeimomis, giminėmis ir draugais prašomi minėjime dalyvauti.

KOMP. J. KAČINSKO KŪRINIŲ KONCERTAS

Lietuvių Fondas sukaupė du milijonus pagrindinio kapitalo, kurio pajamos naudojamos lietuvių išlaikymui paremti. Šiam nepaprastam įvykiui atžymėti, buvo sukurta kompozitoriaus Jeronimo Kačinsko kūrinių koncertas, kurį išpildė Berklee muzikos kolegijos studentai ir dėstytojai amerikiečiai iš Bostono. Kompozitorius J. Kačinskas profesorijauja minėtoje kolegijoje ir jo muzikinė kūryba labai gerai vertinama kolegijos vadovybės.

Koncertas įvyko š. m. spalio 25 d. Marijos aukšt. mokyklos auditorijoje, Chicagoje. Iš Bostono atvežti apie 50 instrumentalistų ir choristų, galėjo ryžtis tik finansškai stipri organizacija, o tokia ir yra Lietuvių Fondas. Šiuo koncertu buvo atžymėtas Lietuvių Fondo dviejų milijonų kapitalo sukaupimas ir kartu pagerbtas lietuvis kompozitorius prof. J. Kačinskas, kurio kūrybą vertina amerikiečiai ir europiečiai. Buvo baimintis, kad lietuvių visuomenė gali nepakankamai įvertinti Lietuvių Fondo pastangas, norint atskleisti komp. J. Kačinsko kūrybą, išpildomą svetimtųjų instrumentalistų ir choristų. Baimė buvo ne be pagrindo, nes iki paskutinės koncerto dienos buvo išpirkta vos trys šimtai bilietų ir tik paskutinę dieną tas skaičius dvigubai pakilo ir du trečdaliai salės buvo užpildyti. Lietuvių nerangumas rengėjus dažnai pastato keblion padėtin.

Koncerte dalyvavusieji buvo nustebinti svetimtųjų choristų lietuviškų dainų tikslu išpildymu ir tarimu. Salė tiesiog užė - plojo ir šaukė.

Programą pradėjo instrumentalistų kvintetas - du smuikai, viola, violančelė ir fortepijonas (J. Kačinskas). Solistė Marytė Bizinkauskaitė, trečios kartos lietuvaite, padainavo tris liaudies dainas, pritariant instrumentalistams. Fortepijonas išpildė Atspindžių dvi ištraukas, o lietuvišką trio-skudučius, raudą ir sutartinę, išpildė fleita, klarinetas ir viola.

Antroje dalyje - fleita, klarinetas ir violančelė - atliko keletas miniatiūras, o lietuvišką poemą išpildė fleitas solo ir stygų trio. Koncertą užbaigė Berklee muzikos kolegijos miš-

rus choras (berods 35 asmenys nors programoje surašyta 41 pavardė), diriguojamas Brian O'Connell. Choras padainavo: Esi dangau (žodžiai Braždžionio), Jau saulutė leidžias (liaudies daina), Gintarelis (žodž. Andriekaus) ir Zvangučiai (žodž. Aisčio). Bisiui pridėjo "Oi, tai buvo", kurią dar ir pakartojo. Susirinkusieji ypač šiltai priėmė chorą, nesigailėjo plojimų ir valiaimų. Tikrai, šis amerikiečių muzikinis vienetas, išpildęs lietuvių kompozitoriaus kūrybą, vertas mūsų visų dėmesio.

Baigus koncertą, Lietuvių Fondo pirm. dr. G. Balukas tarė padėkos žodį, o pakviesta gen. konsule Juzė Daužvardienė, asistuojama L. Fondo tarybos pirm. dr. A. Razmos, pasveikino atlikėjus ir buvo išteiktas Mindaugo medaliai komp. J. Kačinskui ir dirigentui B. O'Connell. Solistai ir instrumentalistams prisegta po gvazdiką, o chorui išteikta gėlių krepšys.

Po koncerto bostoniečiai ir dalis koncerto dalyvių užpildė Jaunimo Centro kavinę, kur pavakarieniavo ir tarpusavyje pabendraavo.

Reikia pažymėti, kad choristai atvyko iš Bostono autobusu, o dalis instrumentalistų traukiniu. Rengėjai apmokėjo tik faktiškas kelionės išlaidas ir vienos dienos išlaikymą motelyje. Amerikiečiai nepabūgo ilgos kelionės nuovargio ir nepatogumų, kad išpildytų lietuvių profesoriaus kamerinę ir vokalinę muzikos kūrybą. Tikrai, nuosirdi padėka visiems.

Girdėjosi balsų, kodėl koncertas buvo rengiamas šeštadienį, o ne sekmadienio popietę, nes vyr. amžiaus žmonės dėl dažnų užpuolimų prisibijo vakarais vaikščioti, todėl koncertą neatvyko. Rengėjai turėjo galvoje, bet programos išpildytojai pirmadienį turi būti savo pareigose ir tokia ilgą kelionę negali per naktį sukti. Reikia tai suprasti ir prisitaikyti prie aplinkybių.

IMMEDIATE

MACHINIST Expd., 1st & 2nd class, lat & milling machine. Some exp. on N.C. Bridgeports helpful. Excellent starting pay & all company paid benefits, including major medical & co. paid pension plan. Call JACK WINSLOW at MULTITURN MFG. INC., 516/586-2244.

(39-45)

Išskirptil

Išskirptil

V-TO TEATRO FESTIVALIO REPERTUARAS

TREČIADIENIS, lapkričio 26 diena, 7:30 v.v.

Teatro Festivalio atidarymas

JUMORO VAKARAS

Išpildo Vitalis Žukauskas iš New Yorko

KETVIRTADIENIS, lapkričio 27 diena, 7:30 v.v.

Čikagos Šaulių Teatras — K. Kielos 3 v. komedija

JAUNYSTĖS ELIKSYRAS

Režisuoja Juozas Petrauskas

PENKTADIENIS, lapkričio 28 diena, 2 v. po piet

Čikagos Jaunimo Teatras — L. Dovydeno 1 v. komedija

JEIGU MES RASIM URANIJAUŠ

Režisuoja Darius Lapinskas

Ir Aloyzo Barono 1 v. vaidinimas vaikams

DIENA PRIE EŽERO

Režisuoja Laima Lapinskienė

PENKTADIENIS, lapkričio 28 diena, 7:30 v.v.

Rochesterio jaunimo „TEATRAS VIENAS“

Anatolijaus Kairo 3 veiksmų komedija

KU - KŪ

Režisuoja Andrius Cieminis

ŠEŠTADIENIS, lapkričio 29 diena, 2 v. po piet

Los Angeles DRAMOS SAMBŪRIS

Jurgio Gliados 3 veiksmų drama

ČIURLIONIS

Režisuoja Dalila Mackialienė

ŠEŠTADIENIS, lapkričio 29 diena, 7:30 v.v.

Toronto teatras AITVARAS

Juozo Grušo 5 veiksmų drama

TĖVAS IR SŪNUS

Režisuoja Aldona Dargytė-Byszkiewicz

SEKMADIENIS, lapkričio 30 diena, 2 v. po piet

Hamiltono Teatras AUKURAS

Birutės Pūkelevičiūtės 3 veiksmų komedija

ANTROJI SALOMĖJA PAINIAVOSE

Režisuoja Elena Dauguvietytė-Kudabienė

SEKMADIENIS, lapkričio 30 diena, 7 val. vakaro

ŽYMENŲ VAKARAS

Režisierių pagerbimas, Žymenų įteikimas, vaisės, meninė dalis. Viskas JAUNIMO CENTRE, 5620 S. Claremont Ave.,

BILIETAI:

VAZNELIŲ PREKYBOJ (Gifts International), 2501 West 71st St., Chicago, Ill. 60629. Tel. 471-1424 (darbo valandomis). Tuo pačiu adresu galima užsakyti ir paštą. Kainos: \$5, \$4, \$3 — Žymenų banketas — \$10.00 asmeniui.

Ruošia: LB Kultūros Taryba

JAV LB IX TARYBOS II-ji SESIJA

Užtikrintas diplomatinės tarnybos tęstinumas

Antanas Juodvalkis

JAV LB IX II-ji sesija įvyko 1980 m. spalio 25-26 dienomis Chicagos Sheraton-Midway viešbutyje. Sesija atidarė ir jai vadovavo prezidiumo pirm. inž. Vytautas Izbičkas.

Atidarydamas posėdžius jis be kita ko pareiškė: "Renkames vieną kartą į metus peržvelgti bendruomenės nueitą kelią, nusagstyti gaires ateities veiklai. JAV LB išsišakojo, išaugo ir išilėjo į visas mūsų išeivijos veiklos sritis - tiek švietimo, tiek kultūros, tiek laisvinimo. Ji apima 70 po visą kraštą išbarstytų apylinkių, kurios yra svarbiausias vienetas bendruomenės gyvenimo mozaikoje ir iš kurios ateina mes - visuomenės tiesioginiai demokratinio būdu rinkti atstovai."

Ateiname laiku, kada Lietuvos okupantas ypač suintensyvino tautinį ir religinį persekiojimą ir sunki rusifikacijos banga ritasi per pavergtą kraštą, o besipriešinantis lietuvis kenčia kalėjimuose, konclageriuose ir psichiatrinėse ligoninėse.

Ateiname tuo laiku, kada prieš pasėta savitarpio nesantaikos sėkla išeivijoje išaugo ir suklestėjo ugingais neapykantos žiedais...

Ateiname, kada bolševikinis okupantas bando įbauginti patriotiškus išeivius nuo santykiavimo su savo tauta, kad paskatintų pamėsti bet kokią viltį susilaukti laisvės pragiedrulių.

Ateiname demokratinio principu vykdyti visuomenės valią, kad laisvomis diskusijomis prieitume prie sprendimų ir kelio rodyklių, kuriais vadovaudamasi Krašto Valdyba galėtų efektingai siekti Chartoje užsibrėžtų tikslų lietuvių išeivijos ir tėvynės laisvinimo srityje.

Susirinkome čia ne materialinių gėrybių siekti ir aukojame savo laiką, leis ir sveikata, kad tėvynė būtų laisva...

Baigęs kalbą, pirm. V. Izbičkas pristatė sesijoje dalyvaujančius svečius, o į prezidiumą pakvietė PLB valdybos pirm. V. Kamantą, Kanados LB Krašto valdybos pirm. J. Simanavičių ir JAV LB Krašto valdybos pirm. V. Kutkų.

Rimas Cesonis angliškai pristatė Baltųjų Rūmų atstovą - dr. Stephen Aiello, JAV asistentą etniniam reikalams ir jo padėjėją Victoria Mongiardo. Labai trumpą sveikinimo žodį pasakė V. Mongiardo, o ilgiau pakalbėjo dr. S. Aiello. Savo kalboje atsispašė už įvykusį nesupratimą ir neatvykimą į VI-ją lietuvių tautinių šokių šventę, įvykusią Chicagoje 1980.VII.6 dieną.

Svarbiausia jo kalbos dalis buvo pareiškimas dėl Lietuvos Estijos ir Latvijos okupacijų nepripažinimo ir diplomatinio atstovų tęstinumo.

Išvertus tą jo kalbos dalį į lietuvių kalbą, pareiškimas taip skambėtų: Atsižvelgiant į Pabaltijo valstybių reprezentacijos svarbų simbolinį vaidmenį, Baltieji Rūmai ir Valstybės Departamentas, atsakydami į jų prašymą, yra pasi-

ruošę artimai bendradarbiauti su trimis dabartiniais Pabaltijo charge d'affaires, kad paskirtų jų įpėdinius, siekiant užtikrinti tolimesnį atstovavimą, kai dabartinis Pabaltijo diplomatų korpusas negalės funkcijuoti.

Dr. Aiello prašė neatidėliojant susisiekti su savo atstovais ir kreiptis į Valstybės Departamentą.

Po šio dr. S. Aiello pareiškimo

Neseniai atvykęs iš Lietuvos laisvės kovotojas Vladas Šakalys sveikinasi su prezidento spec. asistentu dr. Stephen Aiello ir jo pavaduotoja Victoria Mongiardo, stebint R. Česoniui ir Alg. Gečiui.

mo kilo plojimų audra ir valio šauksmai. Visi aukštieji svečiai spaudė Aiellai ranką ir dėkojo už šios malonios žinios paskelbimą.

Po dr. S. Aiello pranešimo, apriūmus posėdžio dalyviams, prasidėjo sveikinimai. Sveikino gen. konsulė Juzė Daužvardienė, Kanados LB Krašto valdybos pirm. J. Simanavičius, VLIKo atstovas K. Oželis, ALTos atstovas dr. L. Kriaučeliūnas, latvių atstovas Ilmars Bergmanis, estų atstovas Olav Picat, BALFo centro valdybos pirm. Marija Rudienė ir iš ok. Lietuvos prasiveržęs rezistentas Vladas Šakalys.

Raštu sveikino diplomatai - dr. S. Bačkis, A. Simutis ir V. Cekanauškas, R. Reagan, S. Barzdukas ir B. Nainys.

Zodį tarė ir šios sesijos šeiminkas, LB Vidurio Vakarų apyg. pirm. K. Laukaitis.

Priėmus darbotvarkę, pirmas sveikino ir pranešimą padarė PLB pirm. V. Kamantas. Pranešimas paruoštas raštu, susideda iš 23 psl. ir įteiktas visiems dalyviams.

Po to, pranešimus padarė Krašto valdybos nariai: pirm. Vytautas Kutkus, visuomeninių reikalų tarybos pirm. Algimantas Gečys, švietimo tarybos pirm. Juozas Plačas, Kultūros tarybos pirm. Ingrida Bublienė, vykd. vicepirm. organiz. reikalams Jonas Urbanas, vicepirm. social. reikalams dr. Antanas Butkus, vicepirm. sporto reikalams Algis Rugienius ir vicepirm. finansų reikalams Alfonsas Vėlavičius. Visi pranešimai buvo paruošti raštu ir įteikti visiems dalyviams. Tarybos nariai pažadavo, kad pranešimai būtų jiems atsiųsti bent dvi savaites prieš sesiją, kad galėtų geriau susipažinti ir savo pastabas pareikšti sesijos posėdžių metu. Toliau pranešimus padarė:

Garbės teismo - dr. Edmundas Lenkauskas, Jaunimo s-gos - pirm. Virgus Volertas, VI-sios taut. šokių šventės - pirm. Jonas Talandis, Lietuvių Fondo - valdybos pirm. dr. Gediminas Balukas, IV-jo Mokslo ir Kūrybos simpoziumo - Juozas Rinkevičius ir kontrolės komisijos - Vytautas Soliūnas.

Garbės teismas turėjo vieną paklausimą, dėl Tarybos na-

JAV LB Tarybos prezidiumas. Sėdi: pirm. V. Izbičkas ir V. Vėbraiūtė. Stovi: R. Veitas, M. Drunga ir Č. Mickūnas.

Solidarumo įnašai, Krašto valdybos siūlymu padidinti: dirbančiam \$10, o pensininkams \$2 į metus. Už padidintus solidarumo įnašus pasisakė 17 tarybos narių, prieš - 14 narių. Tokiu būdu solidarumo įnašų padidinimas praėjo vos 3-ju balsų persvara. Per vėlai buvo pareikalauta patikrinti kvorumą, o jo tikrai nebuvo. Sekmadienio posėdyje dalyvavo: 40 tarybos narių, 11 Krašto valdybos ir 4 apygardos, iš viso 55 turį teisę balsuoti nariai.

Prieš įnašų padidinimą pasisakė komisija ir Brighton Parko apyl. pirmininkas pažymėdamas, kad jo apylinkėje iki šiol susimokėdavo 90% narių, o pakėlus - daug nubyrės.

Statistika rodo, kad vos 10% narių susimokėdavo solidarumo įnašus, o iš kitų narių apylinkių valdybos, dėl vieno ar kitų priežasčių, neišrinkdavo. Pagal dabartinę praktiką - kas moka, tai tiems dar ir pakeliama, o kurie nemokėjo anksčiau - tuo labiau nemokės ir dabar. Deja, siūlytojai nepažymėjo, nuo kada

šis pakėlimas įsigalios.

Nors buvo numatyta pietų pertrauka, tačiau posėdžiams užsitusus pereita prie ketvirtam posėdžiui numatytų darbotvarkės punktų.

Komisijų pasiūlyti nutarimai, tarybos narių priimti ir, reikia manyti, bus paskelbti spaudoje. Jų buvo daug įvairioms darbo sritims.

Užbaigiant tenka pasakyti, kad posėdžiai buvo darbingi, dauguma dalyvių gyvai dalyvavo diskusijose ir sudarytose komisijose. Pateikta darbotvarkė buvo per plati dviejų dienų posėdžiams, todėl nutarimus teko priimti paskubomis, nes reikėjo apleisti salę.

JAV IX Tarybos prezidiumą sudaro: pirm. Vytautas Izbičkas, sekretorė Vaiva Vėbraiūtė ir vicepirmininkai - Romas Veitas, Česlovas Mickūnas, Mykolas Drunga.

Svarbiausias šios sesijos įvykis, dr. S. Aiello pranešimas apie diplomatinės tarnybos atstovų tęstinumą, yra neabejotinas Visuomeninių reikalų Tarybos nuopelnas.

DIRVOS 65-rių metų sukakties proga džiaugiamės laikraščio darbuotojų ištverme, nuolatine kova dėl Lietuvos nepriklausomybės bei tautinės minties idėjų perdavimo išeivijos lietuviams.

Šia proga sveikiname Vilties Draugijos pirmininką dr. D. Degėšį, visą valdybą, Dirvos redaktorių Vytautą Gedgaudą ir visus Dirvos bendradarbius.

Linkime ištvermės ir jėgų DIRVĄ ir toliau sėkmingai vesti bei tautinę mintį lietuvių tarpe stiprinti.

ANTANAS MAŽEIKAS,
ALT Sąjungos pirmininkas

Nors Dirvai jau 65 metai, tad lyg ir dera jai subrendusios titulas, bet ją pažįstame tik 40 metų, t. y. nuo tada, kai ji ištikimai pradėjo lankyti mūsų namus.

Per tuos 40 metų keitėsi jos leidėjai ir redaktoriai bei jos mūsų namų lankymo dažnumas, bet ji liko ištikima savo paskirčiai ir idėjai - būti tautinės minties lietuvių laikraščiu. Besikeičiančių leidėjų ir redaktorių įtakoje Dirvoje atsispindėjo ir dabar atsispindi tautinės minties ideologiniai nuansai, kartais liberališkesni, kartais konservatyvesni, bet visada pakankamai priimtini ne tik visiems tautinės minties išpažintojams, bet ir kitų pažiūrų šalininkams. Dirvos per 65 metus lietuviškoje dirvoje išvartyta vaga yra gili ir plati ne tik kaip informacinio lietuvių laikraščio, bet ir kaip auklėtojos bei puoselėtojos tėvynės meilės užsieniui.

Būnant Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos pirmininku ir Vilties Draugijos valdyboje teko artimiaus pažinti tuos ekonominius sunkumus, su kuriais toms už Dirvos ateitį atsakingoms organizacijoms tenka susidurti.

Todėl sveikinu Dirvą jos 65 metų sukakties proga, linkėdamas jai dar ilgus metus išlikti tautinės minties lietuvių laikraščiu.

VYTAUTAS ABRAITIS,

Dirva, pakėlusį dviejų pasaulinių karų sunkumus, nesustojusi didžiosios ekonominės krizės metu, lanko mus ištikimai jau šešias dešimt penkeris metus iki šiandien todėl, kad ja visada rūpinosi idealistai leidėjai ir nepavargstantys redaktoriai.

Buvau laimingas bendradarbiauti su dauguma Dirvos redaktorių ir Aleksui Laikūniui pirmininkaujant prisidėjau, kad ir kukliu darbu, padėdamas rūpintis Dirvos ekonominiu išsilaikymu.

Su pagarba prisimindamas visus buvusius uolius Dirvos darbininkus, nuoširdžiai sveikinu dabartinį Redaktorių ir Dirvos personalą, linkėdamas dar ilgai ištverti nelengvame lietuviškos spaudos darbe.

JONAS JURKŪNAS

Australijos lietuviai

Antanas Laukaitis

NETEKUS DAILININKO ADOMO VINGIO

Rugsėjo 26 dieną, sustojus plakti mūsų žinomojo Australijos lietuvių dailininko Adomo Vingio širdžiai, Australijos lietuviai neteko dar vieno iškilus visuomenininko ir puikaus tautiečio. Jis mirė Melbourne, savo didžiosios parodos atidarymo išvakarėse. Šiai parodai jis ypatingai ruošėsi, daug dirbo ir tas galbūt ir davė mirtiną smūgį jo nuvargusiai širdžiai. Paroda, nors ir po jo mirties, įvyko ir turėjo didelį pasisekimą mūsų ir australų tarpe. Prieš tai jo darbų, mažesnio masto parodos įvyko Adelaidėje ir Sidnėjūje, kurios taip pat praėjo su dideliu pasisekimu.

A. Vingis, nors ir buvo pasisavinęs savo darbuose abstrakčias formas, tačiau jis jas jungė ir labai stipriai su lietuviškais bruožais, bei lietuviškomis formomis. Kaip išsireiškia mūsų meno žinovė dr. G. E. Kazokienė, kad dailininkas A. Vingis lietuvišku laivu plaukė į tarptautinius vandenius ir savo puikiu talentu iškeldamas Lietuvos vardą.

Gimęs Vanagių kaime Tauragės apskrityje, baigęs švėkšnos gimnaziją, jis architektūrą studijavo pokario metais Stuttgarte ir Melbourne lankė meno mokyklą, vėliau dalyvaudamas įvairiose australų parodose. Savo pirmąją individualinę parodą suruošė 1964 metais, vėliau dalyvaudamas lietuvių ir australų parodose, piešdamas dekoracijas įvairiems pastatymams ir kt. Jis buvo vienas iš pirmųjų Melbourne Lietuvių Namų steigėjų ir šio klubo pirmininkas. Be kitų organizacijų, jis buvo ir Čiurlionio klubo narys. Šis klubas jau yra surinkęs nemažai originalių lietuvių ir kitų žymiųjų dailininkų paveikslų ir juos pasiuntęs į Lietuvos meno galeriją.

Laidotuvės prasidėjo lietuvių bažnyčioje, kun. Pr. Daukniui atlaikant pamaldas. Kapinėse su dailininku A. Vingiu atsisveikino didelis būrys jo draugų ir artimųjų, paskirų organizacijų vardu pasakant paskutinius atsisveikinimo žodžius.

Išėkis ramybėje, mielas dailininke, gi tavo lietuviškieji darbai Melbourne Lie-

Dail. A. Vingio, neseniai mirusio, paveikslas "Rudens paukščiai".

tuvių Namuose ir daug kur kitur dar ilgai primins tave kaip iškilųjį menininką ir tikrą lietuvi.

LIETUVIŠKOS PAMALDOS TELEVIZIJOJE

Spalio 5 dieną, sekmadienį, per pagrindinę 9 kanalo televizijos stotį Sidnėjūje, buvo ištiesai transliuojama lietuviškos pamaldos. Televizijos studijoje buvo įtaisytas altorius, kurį puošė lietuviškos juostos, audiniai ir lietuviškas kryžius. Pamaldas laikė Sidnėjaus klebonas kun. P. Butkus, kai užpakalyje altoriaus stovėjo tautiniais drabužiais pasipuošę Sidnėjaus "Dainos" choras, vadovaujamas Br. Kiverio. Prieš prasidedant pamaldoms, tautiniai apsirėngusi lietuvaite anglų kalba labai gražiai papasakojo apie Lietuvą, mūsų istoriją ir gyvenimą Lietuvoje dabar. Kun. P. Butkui pamaldas laikant anglų kalba, choras giedojo dvylika giesmių lietuviškai, žodžius ekrane tuoj pat išverčiant į anglų kalbą.

Visą valandą trukusios pamaldos, įvairių maldų skaitymas paskirų jaunimo atstovų, visą laiką vis įterpiant ką nors lietuviško ir labai dažnai minint Lietuvos vardą, padarė tikrai didžiulę lietuvišką manifestaciją, ko už jokių pinigų čia negalima būtų nupirkti. Kiek teko girdėti vėliau iš paskirų australų ir kitų tautybių žmonių, jau neskaitytą savųjų tautiečių, šios lietuviškos pamaldos buvo labai gražios, ypatingai labai gražiai skambant lietuviškoms giesmėms, ką tuoj pat telefonais į studiją pranešė paskiri australai.

Atrodo, kad šioms pirmosioms pamaldoms turėjus tokį pasisekimą, bus ir vėl lietuviai kviečiami lietuviškosioms kitoms televizijos pamaldoms.

PAGERBTI DU LIETUVIAI

Spalio 5 dieną Sidnėjaus Lietuvių Klube šachmatininkai ir sportininkai bei jų bičiuliai pagerbė mirusį prieš 8-rius metus buvusį Australijos lietuvių šach-

matų meistrį Vytautą Koženiauską ir 80-ties metų sulaukusį taip pat šachmatininką savanorį kūrėją Juozą Kapočių.

Šia proga įteikta V. Koženiausko šachmatų turnyro nugalėtojo taurė, kurią iš 27-rių dalyvių, laimėjo mokytojas Vaclovas Liūga. Dovaną įteikė Sidnėjaus L. B. pirmininkas dr. A. Mauragis. Ta proga apie velionį daugiau papasakojo jo draugas A. Laukaitis ir jo šachmatininkas kolega A. Augustinavičius.

Veteraną J. Kapočių plačiai apibūdino dr. A. Mauragis, sveikino ramovėnų vardu M. Zakaras, šaulių — St. Pačesa, sportininkų — A. Laukaitis ir šachmatininkų — V. Augustinavičius. Sukaktyvininkui buvo įteikta dovanų ir sugiedota "Ilgiausių metų". J. Kapočius prieš dvejus metus su Australijos lietuvišiais sportininkais dalyvavo Toronto Lietuvių Dienose ir paskui su jais važinėjo po įvairius Amerikos miestus. Būdamas didelis lietuvis patriotas ir sporto mėgėjas, jis tikisi ir sekančiose Lietuvių Dienose ir sporto šventėje Chicagoje dalyvauti. Geriausios sėkmės ir sveikatos mūsų šiam garbingam veteranui Juozui Kapočiui.

St. Louis

RUDENS GĖRYBIŲ ŠVENTĖ

Spalio 18 d. A. L. Tautinės S-gos St. Louis ir apylinkių skyrius surengė Bellevillėje, Illinois, Fišerio svetainėje, Rudens šventę.

Prie rožėmis papuoštų stalų, dalyviai gerėjosi įspū-

dinga tėviškos operos ir dainų muzika.

Dainai "Gaudžia trimčiai" galingai nuskambėjus, skyriaus pirmininkas V. Tervydis pasveikino svečius iš Chicagos ir vietos dalyvius, kurių tarpe matėsi ir East St. Louis Lietuvių Bendruomenės pirmininkas dr. Gavelis.

Prisiminant Vytauto Didžiojo — Lietuvos kunigaikščio 550 sukaktuves šiais metais nuo jo karūnavimo dienos ir mirties, pirmininkas V. Tervydis savo kruopščiai parengtoje paskaitoje, paminėjo šio Lietuvos valdovo gyvenimą ir darbus. Prelegentas iškėlė, kad po ilgų dinastijos kovų, Vytautas Didysis sukūrė nepriklausomą valstybę, pasidarė visos Rusijos saugotojas, sutramdė Mongolų veržimasi į Europą, nukėlė Lietuvos valstybės sienas nuo Baltijos ligi Juodosios jūrų ir galutinai nugalėjo Vokiečių Ordiną ties Žalgiriu. Lenkai su Lenkijos karalium Jogaila, trugdė Vytautui Didžiajam vainikuotis Lietuvos karaliumi. Prieš antrą karūnavimo datą, valdovas, sulaukęs 80 m., mirė Trakuose.

Vytauto garbei, vakaro dalyviai sugiedojo Lietuvos himną.

Pabaigęs paskaitą, pirmininkas pagerbė veikėjus Zigmą Grybiną su poniu ir dukrele, nes "Miss Lithuania" — Grybinaitė rugsėjo 27 d. St. Louis įvykusiame "Veiled Prophet" paradede garbingai iškėlė lietuvių vardą.

Pavalgius pagal skonį ir pagal eidavimus, susirinkta prie Grybinų stalo, kur Grybinui akordeonu grojant, dainomis buvo atnaujinta lietuvių kilmė ir protėvių būdas.

Gerybių šventės laimės šulinys priminė Donelaičio laikus, nes paskutinį prizą — Trašas laimėjęs svečias buvo pakeliui į Hot Springs, Arkansas, kur įsigijo žemę ir ten jas galės kratyti.

Vakaro pabaigą apvainikavo šokių muzika su linksmais šokiais ir nukėlė dalyvius į išsvajotus Lietuvos nepriklausomybės laikus.

K. Kikutis

• ALT S-gos St. Louis ir apylinkių skyrius, per sekretorių K. Kikutį, Dirvos 65 metų sukakties proga atsiuntė auką 65 dol. Ačiū.

===== I Š K I R P T I =====

DIRVA

P. O. Box 03206

Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu 10 dol. ir prašau atsiųsti naujai išėjusią Bronio Railos knygą "VAIVOS RYKSTĖ".

Pavardė ir vardas

Adresas

.....

.....

Puikiausius kailius

Chicagoje rasite pas vienintelį
lietuvi kailininką

Normaną Buršteiną

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601
Tel. krautuvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

(5)

Vyt. Alantas

Mėnesienos siuita

Baublio paunksmėje

Divos premijuota novelė

— Oi, ai, oi, skėstu, gelbėk! — ji pažadina iš susimąstymo Rama, šaukdama iškėlusius rankas ir grimzdama į dugną.

— O kas bus, jei šoksiu gelbėti? — jis klausia nejudėdamas iš vietos.

— Pamėgink, pamatysi! — ji šaukia viliojamai.

Vasiūnas nerangiai atsikelia ir neva rengiasi šokti į baseiną, bet apsigalvoja ir vėl išsitiesia kėdėje.

— Ne, nenoriu skėsti į Jūratės rūmus, kad tėvas Perkūnas nesupyktų ir neperskeltų man pakaušio: juk jis įsimylėjęs tave iki ausų ir žiauriai pavydus.

— Tau negaila manęs?

— Gaila, bet nenoriu peštis su dievais.

— Bailys! Bailys! Bailys! — Rama šaukia grimzdama į dugną, ir jis mato, kaip ji išsitiesia ten tartum nebegyva.

Vyras šoka į vandenį, bet panėres neranda nieko. Iškilęs į paviršių, mato Rama stovinčią ant krašto ir besikvatojančią atsiverstinai. Jis siekia pagriebti ją už kojos, bet ji šoktelėjusi į šalį ir juokdamasi virsta ant kėdės. Jis irgi išlipa iš vandens ir atsigula ant guminio patiesalo. Abu kurį laiką tyli. Paskui Rama jam šypsosi ir taria:

— Vis dėlto išsigandai!

— Dėl tavęs ir su dievais nebijočiau susimti, — jis paima jos vėsią, ilgais plonais pirštais siaurą ranką ir bučiuoja. — Iš kur tu tokią gražią ranką gavai? O ir visa tavo figūra be priekaištų. Iš kur visos tos grožybės? — jis nušliaužia akimis ją nuo galvos iki kojų.

— Užmiršau paklausti motiną gamtą išeidama iš jos dirbtuvėlės, — ji žaislingai šypsosi baltais smulkiais dantukais. — O tu, Augi, iš kur būsi atsiradęs toks gražiai nuaugęs ažuolas? — ji irgi permeta akimis jį visą.

— Čia istorija ilgesnė. Mano tėvų miegamajame ties lova kabojo didelis paveikslas su nuteptu muskulingu šv. Jurgiu, žiauriai besirungiančiu su slibinu. O be to, mano tėvas buvo miškininkas ir visoje apylinkėje garsėjo savo stiprybe. Jam būdavo patys niekai sulenkti pasagą viena ranka.

— Dabar aišku, — sako Rama rimtai.

Jiedu siurbčioja gėrimus kurį laiką tylėdami, paskum Vasiūnas vėl klausia:

— Ar tu, Rama, kartais nepagalvoji, kaip baigsis tos mūsų iš tūkstančio ir vienos nakties iškirptos atostogos?

— Pagalvoju: tu grįši į savo šeimą ir įstaigą, o aš — į konservatoriją, — ji atsako lyg apgailestaudama.

— Kad grįši į įstaigą, teisybė, bet ar grįši į šeimą, vieni dievai nežino, — jis taria patylėjęs.

— Sakyk, Augi, ką tu galvoji apie mane?

— Ką galvoju apie tave? Labai dang, labai... Jei būčiau poetas, parašyčiau poemą: tu būtum man neišsemiamas įkvėpimo šaltinis.

— Kitaip sakant, nenori pasakyti atvirai. Man rodos, kad tu galvoji apie mane ne kaip...

— Nesamone! — jis pertraukia ją. — Jei nori, galiu pasakyti: tu esi kiek išlepus, talentinga, įdomi, rafinuotai graži, motinos gamtos apdovanota būtybė.

— Gal ne tiek gamta, kiek tu būsi mane apibėres dovanom, — Rama šypsosi atsigręžęs į jį. — Teisybė, kad šeimoje buvau labai lepinamas vaikas, ypač prie tėvo gyvos galvos. Atsimenu, švenčiant mano septintąjį gimtadienį, motina nupirko baltą suknelę su auksinėmis įvijomis ir tokios pat spalvos batukus. Aš paleidžiau kakarinę, kodėl batukai ne auksiniai. Motina labai užsirūstino ir rengėsi uždrožti, kur vaikams paprastai drožiama, bet tėvas neleido ir, nuvežęs į krautuvę, nupirko auksinius batukus.

— Tai bent išdykėlė! — Vasiūnas nusi juokė.

— Tu juokies, kaip mano tėvas... Matai, mano motina buvo ir, tiesą sakant, tebėra praktiška moteris, o tėvas buvo apsigimęs svajotojas: mėgo muziką, literatūrą, meną, nors dirbo kaip inžinierius. Jie dažnai ginčydavosi ir kad ne tėvas, vargu ar būčiau patekusi į konservatoriją, nes motina primygtinai ragino pasirinkti praktinę profesiją, būtent, odontologiją. Bet iš mažens jie mane vis vien abu lepinę gal dėl to, kad daugiau vaikų neturėjo. Aš buvau gražuolė, angelėlis, karalaitė! Paūgėjusi pati pamačiau esanti graži, bet man nė į galvą neatėjo tuo didžiuliu ir kvailiu, kaip kartais daro tuščiagalvės kokerės. Jei grožis yra moters turtas, tai galiu juo pasinaudoti kaip įrankiu savo laimei siekti, — aš galvoju. Muzika — mano gyvenimo tikslas, bet aš nesu tokia kurčia, kad nieko daugiau nebegrindėčiau. Jei, pavyzdžiui, ištektėčiau ir tapčiau motina, nedaug tesvyruodama pianiną pastūmėčiau į šalį. Ar aš talentinga, nežinau, bet man labai aišku žmogų gyvenant šioje planetoje tik vieną kartą ir turint išnaudoti visus būdus savo laimei susikurti. Pagalvok, Augi, gal po mano gražia išvaizda, kaip tu nuolat kartoji, slypi draskiais nageliais raganėlė, užsimetusi visai kovoti už savo laimę, arba už tai, ką ji laiko laime... Oi, net gomurys išdžiūvo po tokio ilgo monologo! — jis siurbtelėjo vyno iš savo taurės.

— Labai įdomu: aciū už atvirumą, — atsakė Vasiūnas. — Bet jei manei užpilsianti šalto vandens ant mano išsiūbavusio malūno, tai labai sunkydai. Jei tu nori būti karalienė, dėl manęs būk, bet juk tavo dvare gali būti ir įsimylėjusių paų...

— Tu svajotojas, Augi, kaip mano tėvas, o galų gale juk nerimailoms ir priklauso pasaulis. Kas nemoka svajoti, tam būtų buvę geriau negimti... Žiūrėk, jau ir mėnulis teka: nepamatėme, kaip prabėgo laikas. Tu čia pasvajok, aš eisiu persirengti, — paėmusi padėklą su indais, Rama nuėjo vidun.

Jam grįžtant namo, Rama, kaip paprastai, palydėjo jį iki "baublio".

— Nuo čia prasidėjo mūsų pažintis, — ji apmetė akimis ažuolą.

— Ne kiek čia to laiko praėjo, o, man rodos, mes pažįstami nuo kada! Kadžių... "Baublys" įeis į mūsų gyvenimo istoriją. Tiesa, Rama, ryt mes važiuojame pietauti į restoraną.

— Labai mėgstu gerą kulinariją! — ji nusi juokė ir draugiškai pabučiavo jam į žandą. — Stebiuos, kad tu dar nė karto nemėginai manęs pabučiuoti...

Vasiūnas griebė ją į glėbį, bet ji užspaudė pirštais jam lūpas, papurtindama galvą:

— Ne, vėjai dar nepradėjo kaukti Baublyje! — Rama mįslingai šypsojosi žiūrėdama jam į akis, bet jis nesuprato, ką ji nori tuo pasakyti.

VI.

Restoranas buvo nedidelis, bet jaukus. Jie gavo stalą kampe, atitvertą pertvaromis iš abiejų pusių.

Rama vilkėjo paprastai, bet elegantiškai. Auksinėm siūlėm atasta palaidinukė gerai derinosi su jos tamsiais kaštano plaukais, suimtais per kaktą šviesiai raudonu kaspinu. Daug papuošalų ji neturėjo: pakaklėje plona auksinė grandinėle. Mūvėjo deimantinių žiedų ant kairės rankos. Vasiūnas, ją apžvelgdamas, padarė išvadą, kad gražią moterį puošia ne puošmenos, o graži moteris — puošmenos.

— Tu žavi, Rama, — jis paspaudė jai ranką per stalą.

— Mes dažnai matome tai, ką norime matyti, — atsakė ji sentenciškai. — Tai ne mano

išmintis, o kažkokio galvočiaus. Nemėgstu žiūrėti į gyvenimą pro švetimus akinius.

— O kokie tavo akiniai, Rama?

— Tamsūs, labai tamsūs.

— Ar tik nepozuoji? Tu graži, talentinga, turtinga, iš kur tie tamsūs akiniai?

— Iš to, kad labai valgyti noriu. Kai pilvas kurkia, gyvenimas darosi labai tamsus, ar ne? — šypsojosi ji spindinčiom akim.

— Šventa teisybė: su tuščiais viduriais simfonijų klausytis nuobodoka. Bet tuos trūkumus lengva pašalinti. Va, pasirink, — jis padavė jai didelį patiekalų sąrašą.

— Kažin ar tavo kišenė išneš patenkinti visus mano apetitus? — ji paklausė dviprasmiškai.

— Ar jau gimė tas turtuolis, kuris išpildytų visus gražios moters įgeidžius? — jis atsakė į toną. — Bet rimtai, rinkis kas patinka. Tiesa, kokį šampaną mėgsti?

— Šampaną! Labai mėgstu šampaną, nuo kurio visada pasigeriu. Žinai, — ji pridūrė pamąčius, — tavo Baublys baubia, o mano šampanas švelniai mykia: mumm, mumm, — ji numykė atkišusi švelniai padažytas gražias lūpas.

— Atsargiai, Rama: tu visai baigsi mane žavėti ir savo sąmojum. — Vasiūnas pašaukė padavėją ir užsakė butelį prancūziško šampano Mumm.

Ji su dideliu pasiskoningimu traukė žnyplėmis jūrvežio sąnarius, sriubčiojo šampaną, smagiai kalbėjo apie šį bei tą, šiltais žodžiais ir žvilgsniais ragindama jį valgyti, nes, ja besizavėdamas, jis užmiršavo savo lėkštę, o iš to jai vėl būdavo skanaus juoko. Jam itin buvo malonu žiūrėti, kad ji valgo noriai, moka įvertinti gerą patiekalą ir gėrimą ir dar sugeba džiaugtis gyvenimu.

— Man labai gaila, kad sugadinau tau apetitą: tu beveik nieko nevalgei, — ji juokavo pastūmėdama į šalį pilną lėkštę lukštų ir pamišydama pirštus į tam tyčia ant stalo padėtą indelį. — Pavalgiau, kaip seniai bebuvau valgius, aciū.

— Džiaugiuos, kad patiko, nėra už ką.

— Juokai juokais, bet pakalbėkime rimtai, ji tarė šluostydama rankas. — Nežinau kodėl, bet tas tavo Baublys neišeina man iš galvos: šianakt vėl jį sapnavau. Ažuolas kaip ažuolas, nieko tokio, bet kai medis ima baubti, prasideda arija iš kitos operos. Man jis vis stovi akyse ir girdžiu, kaip siautėja, dūksta ir šėlsta įniršę vėjai, paklydę jo užkaburiuose, nerasdami išėjimo. Rodos, kad įmanytų, tą senį sudraskytų į šipulius arba išrautų su šaknimis. Tas karališkas Lietuvos girių solistas mane žavėto žavi, ir mano ausyse vis aidai jo žemas bosas, kurio baimingai klausosi pasislėpę tankumynuose girių gyventojai. Koks stebuklingas koncertas! Kokį nepaprastą auditoriją! — Rama atsilošusi ir susizavėjusi žiūrėjo į palubę, tartum iš tiesų ten matytų tą didingą girios viziją. — Bet tai dar ne viskas, toli gražu ne viskas, — ji pridūrė patylėjusi.

— Kas dar? — Vasiūnas žiūrėjo į ją klausiamai.

— Baublys ne tik liūtiškai mauroti mokėjo, bet ir gebėdavo pagroti švelnesnes melodijas. Kai, vakarui atėjus, vėjelis imdavo tyliai vamzdyti milžinišakis iš drevėms, jo klausydavosi snaudžiantieji lizduose paukščiai, išlinę iš požemių barsukai ir lapės, sutūpę ant paskutinių kojų, o nykštukai su voveraitėmis šokdavo menuetą pagal didžiojo muzikanto taktą. Tu sakai, toje girioje medžiodavę karaliai?

— Medžiodavo.

— Tarnai pastatydavo valdovui palapinę po ažuolu. Rytą tą karūnuotą medžioklį pažindindavo medyje prisilaikančių sparnuočių choras, o kai trimitininkai skelbdavo medžioklės pradžią, jų dūdų aidai užgaudavo to baublonio stygą, ir jis imdavo tyliai niurnėti...

— O Rama, Rama, tavo fantazija beribė! — Vasiūnas šuktelėjo entuziastiškai.

— Keista, su tavimi prisiminiau visas mano tėvo papasakotas lietuviškas legendas, o dabar tą repertuarą papildė ir tavo Baublys. Tėvas, dar būdamas gyvas, mėgino man įkalbėti ir Lietuvos istoriją, maždaug kaip muzikinį dalyką į plokštelę, bet nieko iš to neišėjo.

(Bus daugiau)

Čiurlionio ansamblis gieda lietuviškas mišias Detroite šv. Antano parapijos bažnyčioje spalio 26 d. Prie altoriaus kleb. kun. A. Babonas.

Detroito lietuviai

Antanas Grinius

DETROITIEČIAI ŽAVĖJOSI ČIURLIONIO JUBILIEJINIŲ KONCERTŲ

Komitetas, kurį sudarė St. Butkaus šaulių kuopos valdybos ir šv. Antano parapijos komiteto nariai, pirmininkaujant Vincui Tamošiūnui, jau senai intensyviai dirbo, ruošė Čiurlionio ansamblio atsikvietimo planus — darė skaičiavimus. Vienas ir didžiausias visų rūpestis buvo, ar užtektinai į koncertą atvyks svečių ir ar neįvyks taip, kad čiurlioniečiai savo skaičiumi viršys atvykusiuosius.

Atėjo ir lauktoji spalio 25 d. Lietuviai palengva pradėjo rinktis į Mercy Collegijos McAuley auditoriją, kuri pilnėjo ir iki 7 val. ji jau buvo apyplinė. Tas džiūgino rengėjus! 7 val. pakilo scenos uždanga ir pamatėme visą Čiurlionio ansamblį savo 40 metų sukakties grožyje ir didybėje. Priekyje jų stovėjo švenčias savo veiklos 50 metų sukaktį, jaunai ir gražiai atrodantis, ansamblio vadovas kompozitorius Alfonsas Mikulskis.

Koncertas pradėtas mišriu choru ir padainavo 6 dainas. Viena jų, kaip pats vadovas paskelbė, "Piemėnaitės raliavimas", kuriame savo gražiais balsais buvo įsijungę solistai Irena Grigaliūnaitė ir Jonas Muliolis, buvo skirta šv. Antano parapijiečiui Vincui Tamošiūnui.

Rita Kazlauskaitė kanklėmis atliko muz. Alfonso Mikulskio poemą "Mergaitės svajonė". Taip ji nuo širdies ir susikaupus kankliavo, kad fotografas J. Markus ilgai su foto aparatu laukė ir norėjo pagauti jos žvilgsnį. Po jos, moterų choras su kanklių orkestru, kurio vadovė Ona Mikulskienė, padainavo 4 dainas.

Po pertraukos Lietuvų tautinių muzikos instrumentų orkestras atliko muz. A. Mikulskio Lietuvišką Rapsodiją Nr. 5 "Ant Nemuno kranto". Chorisams ir instrumentalistams susitapinus scenos galuose, daina ir muzika palydint

Rochesterio tautinių šokių grupė "Lazdynas", vadovaujama Jadvygos Reginienės, pašoko 4 tautinius šokius. Tai tikrai vikriai ir gražiai buvo pašokta. Šokių viduryje buvo įspraustas kanklių muzikos A. Mikulskio duetas, kurį atliko Mirga Bankaitytė ir Elena Muliolytė.

Paskutiniojoje dalyje mišrus choras su tautinių muzikos instrumentų orkestru padainavo 6 dainas. Koncertas baigtas sugiedant "God Bless America".

Atvykusieji į šį Čiurlionio ansamblio jubiliejinį koncertą nesigailėjo. Dainos gražiai skambėjo, ansamblis gražiai atrodė. Neapvilė jų ir svečiai. Po kiekvienos ar šokio jie iš publikos susilaukė stiprių aploдимentų. Gražia tarsena programą lietuvių ir anglų kalbomis pranešinėja Violeta Žilionytė-Leger.

Padėka lietuvių kalba pareiškė Vincas Tamošiūnas, o anglų kalba DLOC valdybos pirmininkas dr. Algis Barauskas.

Rusnės Baltrušaitytės tautinių šokių grupės "Audinys" šokėjos Čiurlionio ansamblio vadovų ir solistų krūtines apsaugė gėlėmis, sol. I. Grigaliūnaitė įteikė gėlių puokštę ir visam ansamblui buvo įnešta ir scenoje pastatyta didelė pintinė gražių gėlių. Baigus Baigus koncertą čiurlioniečiai išvyko į jiems užsakytas patalpas nakvynei ir vakarienei. Mykolas Abarius buvo nupiešęs labai gražų piešinį, kuriame viršuje buvo žodis "Čiurlionis" po jo viduryje skaičiai 40 ir po jų 50 ir Mikulskis. Skaičius supo rūtų vainikas. Kairėje pusėje Vilniaus Gedimino pilis ir dešinėje Kanklės. Šis piešinys buvo nuimtas išskabinti scenos galutinėje sienoje, bet gaila jo iškabinti scenos siena nebuvo tinkama. Piešinys stovėjo auditorijos priekšambaryje ir atvykę į koncertą visi jį matė. Išleistoje programoje irgi buvo pirmame puslapyje Gedimino pilis ir paskutiniame kanklės. Rengėjai nesiekdami pelno ir norėdami,

kad ji pamatytų ir dainų pasiklausytų ko didesnis žmonių skaičius, nemokamai bilietais aprūpino kai kurių organizacijų pirmininkus, Detroito gyvenančius lietuvių kunigus, Etninių grupių vadovus ir spaudos darbuotojus. Tai tikrai gražus mostas.

Čiurlioniečiai švento Antano parapijos bažnyčioje

Sekmadienį, spalio 26 d. šv. Antano parapijos bažnyčia prisipildė beveik sklidinai. Tai jau senai joje tiek daug žmonių teko matyti. Visi norėjo išgirsti ir paklausyti kompozitoriaus Alfonso Mikulskio giedamas giesmes lietuviškose mišiose. Visi choristai ir tautinių muzikos orkestras susitapino bažnyčios gale už altoriaus. Parapijos klebonas kun. Alfonsas Babonas prieš pradėdamas sakyti pamokslą, pasakė, kad ji paskyrus šios parapijos klebonu, Alfonsas Mikulskis jam su savo choru atgiedoti šioje bažnyčioje mišias. Nors tas kiek ir užsitęsė, bet šiandieną turime čiurlioniečius ir jie gieda laike mišių.

Po mišių visi skubėjo į Lietuvų Namus — suruoštą parapijos pikniką. Čia irgi žmonių kaip kokioje murgėje. Vietą automobiliui pastatyti irgi buvo nelengva surasti. Salėje prie kasos, dovanų stalo ir maisto ilgiausios žmonių eilės.

ROOM FOR RENT & PART TIME WORK AVAILABLE

Hudson and Turnpike.
Country home, \$34 per week. Call 1-653-5100 evenings.

OPPORTUNITY FOR JOURNEYMEN OR 1ST CLASS SKILLED ALL AROUND MECHANISTS

Houston, Texas
Progressive job shop. Excellent benefits and opportunities in a friendly atmosphere. Openings for machinists and machine operators on first and second shifts. Second shift works 4 day week (48 hours equal 50 hour pay plus night premium).
Apply or write to JOHN McDONALD or WILBERT WILLIAMS
THOMAS INSTRUMENT AND MACHINE COMPANY
5615 Mitchelldale
Houston, Texas 77092 (37-43)

GERIAUSIAS PUSMETINIS JUMS UŽ ŽEMIAUSIAS KAINAS, KURIOS NESIKARTOS

Kiekvienas sudėjimas garantuojamas gerai ir gražiai.

Visiems sudėjimams įskaitomas kirpimas ir stilizavimas.

Soft Velvet Perm

Gaukite vieną iš šių nuostabių sudėjimų kol jie yra prieinami už šią ekonomišką kainą. Plaukias vingiuotas judės, duodas paramą ten, kur plaukų stilius reikalauja. Puikus sudėjimo... švelni ir natūrali išvaizda.

tik
\$14.95
ne \$25

Helene Curtis Perm

Vienas iš labiausiai žinomų vardų išlaikantiame sudėjime jūsų plaukai bus puikūs be priežiūros ir lengvai tvarkomi, net jeigu yra ploni, sausi, žili, dažyti ar išbaltinti. Švelnus pagerinimas ir puikus plaukai.

tik
\$16.95
ne \$30

UniPerm

Labiausiai žinomas vardas išlaikantiuose sudėjimuose. Daugelyje salonių ima iki \$50 už šį sudėjimą ir nepadauro jo taip gerai kaip mes.

tik
\$21.95

Mes taip pat turime Pantene ir "No Set" sušukaviną ir Go sudėjimą moterims ir vyrams.

Stilizuotas kirpimas

Puikiai paruošti kirpimo ekspertai duos jums išvaizdą, kuri kaip tik tinka jums. Šiandieninį lengvai išlaikomą stilių puikiai pritaikytą jūsų gyvenimo stiliui. Užsisakykite dabar kirpimą, kuris duos jums išvaizdą, kuria būsite patenkinti.

Tik \$5.95

Plovimas ir sudėjimas

Mūsų šukuotojai yra laimėję daugelį premijų stilizavimo varžybose krašte. Jie patikys stilių specialiai jums! Jūs atrodysite ir jaunas ir visada geriausiai formos.

\$5.45

Penktad., šeštad. ir prieš šventes 50 centų daugiau.

andré duval

EAST	WEST
• 406 Euclid Ave., 2d Fl. 781-3161	• Opposite Southland, 845-3400
• Southgate, 5899 Warrensville, 663-6316	• Opposite Westgate, 333-6646
• Severance Center, 382-2600, 382-2569	• Parma town, 884-6300
• Shoregate, Lake Shore Blvd., 911-6700	• Sheffield Center, Lorain 233-7211
• Mentor, 255-9115, next to Zayre's	• Elyria 321-5742
• Opposite Eastgate, 449-3435	

JAU GALIT ATSIKVIESTI SAVO GIMINES IR DRAUGUS IŠ LIETUVOS Į AMERIKĄ

APMOKAMAS PATARNAVIMAS: Atkvieskite savo gimines jus aplankyti! Greitas mūsų teletype susisiekimasis su Maskva suteiks jums žinią apie kelionės paruošimą. Atsilankykite arba skambinkite mūsų įstaigai gavimui pilnų smulkmenų!

GROGER TRAVEL BUREAU

251 THE OLD ARCADE

TELEF. 621-6036

CLEVELAND, OHIO 44114

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Vladas Šakalys Kr. Donelaičio lit. mokykloje

Kr. Donelaičio aukštesnioji mokykla spalio 4 d. buvo sušaukta auditorijon pasiklausyti neseniai atvykusio iš tėvynės V. Šakalio kalbos apie ten vykstančius persekiojimus, kelionę į Švediją, apie jo išpūdžius naujame krašte ir jo patarimus, kaip dirbti Lietuvos labai svetimoje šalyje.

Pradžioje V. Šakalys kalbėjo apie Lietuvoje vykstančius okupantų persekiojimus. Nors komunistinė įtaka nelabai matoma iš šalies, lietuviai kovoja kasdien už tautos išlaikymą. Lietuviai yra tremiami ne tik į Sibirą ir baudžiami kalėjimu, bet mokyklose yra įvesta rusifikacijos programa. Joje neleidžiama mokyti apie tikrą Lietuvos istoriją. Nors yra mokoma lietuvių kalba, tačiau rusų kalba yra dėstoma jau nuo antro skyriaus. Vargo mokykla, kaip per spaudos

draudimo laikotarpį, yra praktikuojama namuose. Jaunimas yra dažnai persekiojimas ir kitais būdais. Vienas studentas, kuris parašė, kad Lietuva yra okupuota, buvo pašalintas iš mokyklos. V. Šakalys pabrėžė, kad nors gyvenimas Lietuvoje blogesnis materialiai negu Amerikoje, jis yra geresnis tuo, kad žmogus pajaučia laisvės ir gyvenimo vertę.

V. Šakalio žodžiai mus ragina didžiulis, kad esame lietuviais. Be kilmės, be praeities žmogus yra bevertis ir jo gyvenimas yra beprasmis. Didžiausias lietuvių turtas yra jų kalba ir praeitis. Didesnės tautos pavydi mums turtingos, pasaulyje seniausios, kalbos. Jis priminė Lietuvos didingą praeitį, pabrėžė, kad tokia nedidelė tauta daug metų atsilaukė karuose prieš daugelį Europos kraštų.

Laisvės kovotojas Vladas Šakalys Kr. Donelaičio lit. mokykloje. Iš kairės: mokyklų direktorius J. Širka, Balso pirm. M. Rudienė, Vl. Šakalys, A. Steponavičienė ir tėvų komiteto pirm. P. Vaičekas.

Todėl ir mes, Lietuvos vaikai, turime tęsti kovą prieš pavergėjus. Sakydama, kad laisvė perkama krauju, V. Šakalys patvirtino, kad... "tas laisvės nevertas, kas negina jos".

Toliau V. Šakalys pasakojo savo kovą su pavergėjais ir kelionę į laisvę. Tokius nepaprastus nuotykius, kuriuos vaiku būdamas skaitė tik knygoje, gavo patirti asmeniškai. Rusams nepatiko jo pasirašymas dokumento, kuriame buvo reikalaujama Lietuvai laisvės ir lietuvių tautai teisių. Gegužės 30 d. buvo išpėtas, kad bus areštuotas. Draugų patarimu ir iš savo patirties 15 m. kalėjimo, jis pasitraukė į pogrindį. Ten jis prisidėjo prie pogrindžio spaudos leidimo. Paieškojimas buvo paskelbtas visoje Sovietų Sąjungoje. Nors daug žmonių nesėkmingai bandė išbėgti iš Lietuvos, V. Šakalys norėjo įrodyti, kad tas yra galima. Po dešimt dienų jis priėjo sieną, kuri buvo saugoma kareivių su šunimis. Jam reikėjo kiekvieną pėdsaką užakėti ir pabarstyti naftalinu, kad šunys nesusektų. Vieną dieną, 5 val. ryto jis perėjo pavojingiausią vietą — kareivinių kiemą. Surišęs drabužius ant galvos, perplaukė šaltą, 4 km. pločio šiaurės ežerą. Pagaliau naktimis eidamas, dienomis miegodamas, perėjo Suomiją ir atsidūrė Švedijoje. Ten sergantis ir su aukšta temperatūra, nevalges kelias dienas, susitiko žmones ir pa-

aiškino, kad esąs pabėgėlis. Policija jį nuvežė į policijos būstinę. Įsitikinę, kad jis ne priešas, bet politinis pabėgėlis, paleido. Paleistas iš kalėjimo, atskrido į Ameriką.

V. Šakalio apsilankymas mūsų mokykloje buvo labai svarbus ir įdomus įvykis. Net tie mokiniai, kuriuos tėvai turi priversti važiuoti į šeštadieninę mokyklą pasijautė, kad tas paaukojimas laisvų šeštadienių turėjo daugiau vertės ir prasmės. Važiuodami į Donelaičio šeštadieniais mes nerizikuojame savo gyvybe, nebijome, kad į kalėjimą pateksim. Mes neužtekinau įvertiname laisvės Ameri-

koje ir tautiškumo. Būtų gaila, jei nepriklausomybės ir tėvynės meilė mums būtų suprasta tik ją praradus. Todėl mes turime pašvęsti daugiau jėgų dirbti lietuvių tautai. Nebūtina reikia ginklo kovai už Lietuvą. Galima tai padaryti žodžiu ir raštu. Lietuviams, tėvynėje ir išeivijoje, reikia parodyti pasauliui, kad koks priešas negali jų tautos sunaikinti. Jeigu pavergtoje Lietuvoje pajėgia žmonės pasipriešinti, tai mes laisvoje šalyje, be pavojaus sau, galime prisidėti prie nelygios kovos.

Ramona Steponavičiūtė
Kr. Donelaičio aukšt.
mokyklos 8 kl. mokinė

KALĖDINĖS DOVANOS GIMINĖMS LIETUVOJE

SPECIALUS SIUNTINYS 1 — 1980.

Labai gera angliška vilnonė medžiaga, gali būti vyriškam arba moteriškam kostiumui; vakarinei suknelei medžiaga arba lygi vilnonė medžiaga suknelei; vyriškas arba moteriškas megztinis; komplektas moteriškų nailoninių apatinių arba vyriški geresni marškiniai; "Wrangler" arba "Levi" jeans, mėlynos arba rumbuoto velveto; crimplene medžiaga moteriškam kostiumėliui arba dviem suknelėm; vyriški arba moteriški odiniai geri pusbačiai.

Sio siuntinio kaina su muitu ir persiuntimu	\$300.00.
Taip pat dar galima į šį siuntinį pridėti 9 svarus prekių: medžiagos galima dėti 4 m. ir dirbtinio minko kailio paltui 2.75 m.	
Žemiau siūlome keletą naudingesnių dalykų:	
Avikailiai, ilgi, vyriški arba moteriški, tikros odos viršus, dirbtinio kailio pamušalas, sveria 5 sv.	\$260.00.
Dirbtinio minko kailis moteriškam paltui, sveria 6 sv.	100.00.
Jeans, "Wrangler" arba "Levi" (siuntinyje gali būti dvi) sveria 2 sv. Kaina už vienas	48.00.
Jeans "Wrangler" rumbuoto velveto (siuntinyje gali būti dvi) sveria 1½ sv.	48.00.
Kaina už vienas	48.00.
Vyriškas arba moteriškas megztinis, sveria 1 sv.	43.00.
Moteriškos arba vyriškos nailonines kojines	3.50.
Vilnonės arba šilkinės skarelės	14.00.
Telescopie lietsargis, sveria ½ sv.	13.00.
Geresni marškiniai	21.00.
Vyriški arba moteriški pusbačiai, sveria 1½ sv.	52.00.
Puiki medžiaga suknelei, sveria 1 sv.	33.00.
Angliška vilnonė medžiaga eilutėms, sveria 3 sv.	67.00.
	76.00.
	110.00.
Kalkuliatorius TI — 33 Texas	67.00.
Stetoskopai, sveria ½ sv.	64.00.

Šie maisto produktai galima siųsti su rūbais: ½ sv. arbatos — \$4.50. ½ sv. nescafes — \$7.00; 1 sv. kavos — \$8.50; 1 sv. šokol. saldinių — \$8.50.

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, tarpininkaujame išsirūpinant pensijas, persiunčiame palikimus į Lietuvą prekėmis arba pinigais.

BALTIC STORES & CO. (Z. Juras)

11 LONDON LANE, BROMLEY, KENT, BR1 4HB,
ENGLAND. Tel. 01 460 2592.

• PATRIA prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

Talis
STUDIOS

WEDDINGS — PORTRAITS — CANDIDS

THE BEST FOR LESS

Call 692-1515 15606 St. Clair Ave.,

CLEVELAND, OHIO

Our hours are from 11:00-6:00.

TURNER REALTY

501 EAST 185 ST.

EUCLID, OHIO 44119

PHONE: 486-2530

RITA MATAS

ISTAIGOS

ADMINISTRATORE

PILNATEISE NEKILNOJAMOJO TURTO
ĮVERTINTOJA.

Esame registruoti pilnateisiais nariais trijose skirtingose Multiple Listing įstaigose:

CMLS — Cuyahoga County (Cleveland & Suburbs)

LCMLS — Lake County

RMLS — United States.

Todėl galima triskart plačiau skelbti Jūsų parduodamą nekilnojamąjį turtą. Tuo reikalu kreipkitės į bet kurį mūsų bendradarbių arba jeigu jums reikia namų įvertintojo mokesčių ar kitokiems reikalam, kreipkitės į Rita Matienę, pilnateisę namų įvertintoją.

501 EAST 185 ST.

EUCLID, OHIO 44119

PHONE: 486-2530

Sėkmingas ALT S-gos Clevelando skyriaus susirinkimas

Susirinkimas įvyko š. m. spalio mėn. 24 d. 7 val. vakaro Lietuvių namuose. Susirinkimą atidarė skyriaus pirmininkas K. Karalis patiekdamas 11 punktų darbotvarkę, kuri priimta be papildymų. Darbotvarkės rūmuose susirinkimas vyko tokia tvarka:

Susikaupimo minute pagerbti šios kadencijos metu mirę šie skyriaus nariai: Emilija Steponis, K. Budrys, Aldona Valiukienė ir Aldona Augustinavičienė.

Susirinkimui vesti pasiūlyta pirm. A. Laikūnas ir sekret. V. Stuogys. Pasiūlymas patvirtintas plojimu.

Praeito susirinkimo protokolą perskaitė A. Mackuvienė, kuris buvo priimtas be pataisų. Skyriaus pirmininko ilgoką pranešimą iš klausius, susidaro toks vaizdas: į skyriaus valdybą buvo išrinkta 1979. 4. 1 šie asmenys: A. Jonaitis, K. Karalis, Alb. Bakūnienė, E. Maslauskienė ir J. Žagarskas. Kandidatu — V. Benokraitis. Po nekurio laiko A. Bakūnienė ir J. Žagarskas iš valdybos pasitraukė ir kandidatui nesutikus į valdybą įeiti, darbas buvo tęsiamas 3-jų valdybos narių kas neprieštarauja S-gos įstatams.

Skyrius buvo stipriai atstovaujamas Tautinės S-gos

Seime Chicagoj 1979 m. gegužės mėn. 26 ir 27 dienomis. Dalyvavo: A. Laikūnas, V. Gedgaudas, dr. A. Butkus, K. Karalis ir P. J. Nasvytis. Vilties Draugija atstovavo dr. D. Degėsys. Susirinkimui buvo perskaityta Seimo nutarimai-rezoliucija.

1979 m. birželio mėn. 9-10 dienomis skyrius suruošė Marijos Tūbelytės - Kuhlmann tapybos darbų parodą DMNP parapijos salėje. Paroda globojo parapijos kleb. G. Kijauskas, S. J. Parodą atlanke apie 250 žmonių. Parodos atidaryme apie menininkę ir jos kūrybą kalbėjo Aldona Augustinavičienė. Pati menininkė kalbėjo apie Taivano salą, kur ji gyvena, ir salos gyventojų istoriją. Skaidrėmis parodė nepaprastai įspūdingus gamtos vaizdus, pastatus ir kt. Po atidarymo svečiai buvo pakviesti vaišėms.

Gegužinę ir knygos "Tautinės Minties Keliu" pristatymas buvo surengtas 1979 m. liepos mėn. 22 d. A. ir B. Nasvyčių rezidencijoje, Magnolia Dr., Clevelande. Lietus sutrukdė didesniams skaičiumi narių ir svečių atvykimui, bet tie kurie atvyko nesigailėjo. Istorikas dr. J. Jakštas išsamiai kalbėjo apie knygą T. M. K. nes ir jis pats knygos didelę

dalį yra parašęs. Jam priklauso skyriaus didelė padėka. Gegužinės dalyviai buvo gerai pavaišinti skyriaus ponių paruoštu maistu.

Knygos T. M. K. mūsų skyriui buvo atsiųsta išplatitimui 20 egzempliorių, kurie beveik visi (19) išplatinta ir atsiskaityta.

Amerikos Lietuvių Kongrese 1979 m. spalio 13-14 dienomis Clevelande nuo Tautinės S-gos Clevelando skyriaus dalyvavo kaip atstovai: B. Smetonienė, P. J. Nasvytis, V. Stuogys, St. Astrauskas, A. Karsokas, dr. A. Nasvytis ir J. ir A. Raškauskai.

Kiekvienais metais Kapų Puošimo dieną skyriaus atstovai dalyvauja prie Prezidento A. Smetonos ir jo žmonos kapų Visų Sielų kapinių mauzoliejuje vainiko padėjimo apeigose. Šiais metais prie vainiko užsakymo ir padėjimo prisijungė ir Clevelando šauliai. Taigi dabar vainiką deda eilės tvarka Tautinės S-gos skyrius, Karių "Ramovė", Birutės draugija ir Clevelando šauliai.

1980 m. birželio 1 d. skyrius minėjo 30 metų sukaktį nuo skyriaus įsteigimo. Kalbėtoju buvo pakviestas iš Chicago žymus Tautinės S-gos veikėjas J. Jurkūnas.

Meninę dalį atliko pianistas A. Smetona. Svečių atsilankė virš 60. Po minėjimo buvo vaišės.

Šiais metais "Vilties" draugijos valdyba "Dirvai" paremti surengė koncertą ir 65 metų sukakties minėjimą—balių. Abiem atvejais skyriaus valdyba bei paskiri nariai mielai parengimams talkininkavo.

Baigdamas pranešimą sk. pirmininkas K. Karalis padėkojo valdybai su kuria darniai dirbo ir nariams kurie vienokiu ar kitokiu būdu prisidėjo prie skyriaus veiklos pagyvimo. Valdyba savo kadenciją baigė ir atsistatydino.

Išdininko pranešimą padarė skyriaus pirm. K. Karalis, nes išdininkei A. Bakūnienėi pasitraukus iš valdybos, buvo perėmęs kasos tvarkimą Kasos apyskaita susirinkimo dienai rodė likutį \$1032.36. Revizijos komisija apyskaitą patvirtino savo Revizijos aktu, kuri perskaitė A. Mackuvienė. Pagal išgalės kuklios aukos buvo paskirtos: Balfui, Lituanistinei mokyklai, Tėvynės Garsų radijui, Kultūriniam Darželiams ir Čiurlionio ansamblio sukačių ruošimo komitetui.

Valdybos ir Revizijos komisijos pranešimai susirinkimo buvo priimti be diskusijų.

Susirinkimui perskaitytas ALT Sąjungos valdybos bendraraštis skyriams. Centro valdyba pasiryžo atnaujinti Prezidento Antano Smetonos Amerikoje filmą. Tam reikalui reikia sukelti 5000 dol. Pradžiai S-gos valdyba iš S-gos išdo įnešė \$800.00 ir antra tiek sudėjo Tautinės S-gos suvažiavime - svarstybose dalyviai Chicagoje š. m. liepos 5 d. Skyriai prašomi prie šio vairo prisidėti ir paieškoti savo narių ir prijaučiančių tarpe mecenatų ir rėmėjų. Bendraraščiu raginami skyrių nariai visokiopai remti "DIRVA", kuri švenčia 65 m. sukaktį ir kitą tautinės minties spaudą.

Išrinkta nauja skyriaus valdyba. Pusiau slapto balsavimu iš pastatytų kandidatų daugiausia balsų gavę, išrinkti: K. Karalis, A. Jonaitis, A. Mackuvienė, Vl. Dautas ir V. Stuogis. Revizijos komisijon išrinkti: St. Astrauskas, Ig. Stankus ir J. Raškauskas.

Diskutuojant Sąjungos valdybos bendraraštį iškelta prez. A. Smetonos filmo atnaujinimo klausimą, buvo pasisakyta, kad reikia remti. Iš kelių pasiūlymų kokia suma prisidėti iš skyriaus kasos, dauguma balsų nutarta paskirti \$200.00. Skyriaus narė Larisa Morkūnienė pasiūlė, kad reikia asmeniškai į skyrių narius bei prijaučiančius kreiptis su aukų lapais prašant tam reikalui aukų. Tas jos pasiūlymas greit ir išsipildė, nes paleidus aukų lapą, per trumpą laiką, gauta aukų iš šių asmenų: \$25.00 — Ig. Stankus, \$20.00 L. Morkūnienė, po \$10.00 — K. ir S. Lazdiniai, A. Mackuvienė, \$5.00 — Pr. Mainelis. Viso \$70.00.

Iškeltas pageidavimas, kad Vasario 16-ji būtų minima savo narių bei svečių tarpe po pagrindinio ALTo rengiamo minėjimo arba prieš. Ruošti vasaros metu gegužinę ir kt. kultūrinius bei meninius parengimus. Sėkmingesniams parengimų pasisekimui yra būtina, kad skyriaus nariai paremtų ir dalyvautų.

Kadangi artėja rinkimai Amerikos prezidento, kongreso ir kitų pareigūnų, tad V. Smetona pasisakė prieš "Dirvos" palaikomą John Glenn perrinkimą į senatą. Esą, jis balsavo už Panamos kanalo atidavimą komunistinei Panamos vyriausybei. Senatoriui dalyvaujant 1978 m. Vasario 16-tosios minėjime Clevelande buvo įteikta apie 400 parašų peticija prašant, kad nebalsuotų už kanalo atidavimą. Jis į tai nekreipė dėmesio.

Neatsiradus daugiau klausimų, susirinkimo pirmininkas A. Laikūnas padėkojo taip gausiai (kas retai pasitaiko) susirinkusiems nariams ir prijaučiantiems svečiams, susirinkimą uždarė visus pakviesdamas vaišėms, kurias paruošė "Gintaro" restoranas, o skyriaus ponios E. Maslauskienė, L. Morkūnienė ir O. Cijunsienė pavaišino saldumynais. Skyriaus pirmininkas K. Karalis nebe pirma kartą pavaišina ir savo gamybą vynu. (r)

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

MOKAME AUKŠČIAUSIA NUOŠIMTĮ

UŽ SANTAUPŲ PAŽYMĖJIMUS

6 1/2% įnešus \$100
12 mėnesių

6 3/4% įnešus \$100
30 mėnesių

7 1/2% įnešus \$100
48 mėnesiams

7 3/4% įnešus \$100
72 mėnesiams

Indėlius galima išimti bet kuriuo laiku. Tačiau už taupymo pažymėjimus, kurie išduoti 1979 m. liepos 1 d. vieniems metams ar ilgiau, nuosimtis nebus mokamas už 6 mėnesius, jei juos išimsime anksčiau nustatyto laiko. Jei indėliai deponuoti tik metams ar trumpesniui laikui, tada nuosimčiai nebus mokami už 3 mėnesius, išėmus juos anksčiau nustatyto laiko. Šiuo atveju už išimtą sumą bus mokami tik reguliarūs taupymo nuosimčiai.

PATOGIAUSIAS TAUPYMO BŪDAS REGULIARI TAUPYMO KNYGUTĖ

Už įnašus mokame

5 1/2%

Nuosimtis apskaičiuojamas kiekviena diena ir išmokamas metų ketvirčiais.

SANTAUPŲ SĄSKAITOS APDRAUSTOS IKI \$40,000.

PASKOLAS NAMŲ PIRKIMUI.

Superior Savings
AND LOAN ASSOCIATION

ATIDARYTA SEPTADIENIAIS. UZDARYTA PIRMADIENIAIS.

MAIN OFFICE

798 East 185th Street

481-3008

32800 Center Ridge Road 13515 Euclid Ave.
779-5915 681-8100

14406 Cedar Ave
381-4280

DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI
IRENGTA, GERAI VĖSINAMA IR YRA DIDELĖ
AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti
direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės vglan-
doje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• **ALIAS** Clevelando skyriaus visuotinis metinis susirinkimas įvyks penktadienį, lapkričio 7 d. 7 v. v. Lietuvių Namų apatinėje salėje. Visi inžinieriai ir architektai kviečiami dalyvauti susirinkime.

• **VIDAI BUCMIENAI**, Sv. Kazimiero lituanistinės mokyklos Clevelande direktori, įvertinant jos darbą švietimo srityje, š. m. lapkričio 2 d. Ohio lietuvių Gydytojų susirinkime buvo įteikta dvidešimt ketvirtoji kultūrinė premija \$1000. Plačiau bus kitame numeryje.

• **UZ A.A. BRONĘ JUK-NAITIENE**, mirusią prieš metus, Sv. Mišios bus atnašaujamos lapkričio 6 d., ketvirtadienį, 7 v. v. DMNP bažnyčioje. Sesuo Sofija Račinskienė ir sūnus Arvydas prašo draugų ir pažįstamų prisiminti savo maldose.

• **Prov. Kazimieras Mažonas**, kuris artėja prie šimto metų amžiaus sukakties, negalėdamas Dirvos sukaktuviniame baliuje dalyvauti, visvien užsisakė sau vietą, sumokėdamas 17.50 dol. Ačiū už auką.

• **A. A. A. Bujoko** laido tuvių vaišių metu, gal per klaidą kas pasiėmė juodą palatą, prašau grąžinti ten iš kur pasiėmė ir pasiimti savo, nes jis laukia jūsų. Ar skambinti 381-8045.

Clevelando skautijos iškilmingoje sueigoje minint 30 metų sukaktį.

V. Bacevičiaus nuotr.

KLEBONO KUN. BALIO IVANAUSKO PAGERBIMO BANKETAS

Įvyksta š. m. gruodžio mėn. 21 d. 12 val. Šv. Jurgio parapijos salėje, 6527 Superior Ave., Cleveland, Ohio, Auka \$12.50.

Banketo pakvietimai gausiami parapijos raštinėje, tel. 431-5794, sekmadieniais po pamaldų parapijos salėje arba pas Parapijos Tarybos narius.

• **Dail. Nijolės Palubinskienės**, dail. Rimo Laniausko ir dail. J. Šukio paveikslus galima įsigyti Turner Realty įstaigoje, 501 E. 185 St. Visi maloniai kviečiami užėiti į įstaigą ir pasigrožėti bei įsigyti minėtų dailininkų paveikslų.

• **J. Balbatas**, nuoširdus Dirvos rėmėjas Clevelande, įteikė Dirvai paremti auką 50 dol. Ačiū.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

Joan Terr-Ronis ir Andrius Kuprevičius lapkričio 16 d. 3 v. p. p. Clevelando muzikos instituto paviljone atliks koncertą atminimui Robert Weiskopf. Įėjimas į koncertą veltui.

LSS vyr. skautininkė Irena Kerelienė, dalyvavusi Clevelando skautijos 30 m. sukakties minėjime tarp tuntininkų Remigijaus Belzinsko ir Stefos Gedgaudienės. V. Bacevičiaus nuotr.

Kristina ir Regina Butkūnaitės iš Detroito, atliekant koncertinę programą Clevelando skautijos 30 m. sukaktuviniame pobūvyje. V. Bacevičiaus nuotr.

JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PAŠALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽINGAI. Dengiame stogus apartamentams, įmonėms, krautuvėms. Tvarkome kaminius ir vandens nutekėjimo vamzdžius, dedame po stogu kablus kontroliavimui ledo užsikimšimo.

MARTINS ir KUNARS KAULINS

Lakewood, Ohio

• **OHIO AUTO BODY**, savininkas Jonas Švarcas, 35571 Vine St., Eastlake, Ohio 44094, sąžiningai ir gražiai atlieka visus automobilių taisymo darbus. Iš nelaimės vietos pašaukius, automobilį atitepmia į savo dirbtuves ir greitai pataiso. Skambinkite tel. (216) 942-8038 ir viskas bus sutvarkyta.

• **PERKANT IR PARDUODANT NAMUS** prašome kreiptis į **ČIPKUS REALTY**, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

• **PATRIA** prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

• **APDRAUDOS** reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į **Z. Obelenį**, tel. 531-2211.

Restaurant — lounge, body in the West Side. Catering to polish and other slavic clientele. Well established. Sales over 100,000. Only 250,000 down. Owner financed 8% interest. Call: **RALPH or BOB.**

P E N A
27801 Euclid Ave.
Tel.: 289-0300

House for sale by owner East Park Dr. beautiful 2 bedroom home, fire place, two bath etc. Owner agent 531-6787.

CLEVELANDO PARENGIMAI

• **LAPKRIČIO 9 D.** Dievo Motinos parapijos kultūrinė popietė.

• **LAPKRIČIO 15 D.** 7 val. vakare, L. K. V. S. "Ramovė" Clevelando skyrius rengia kariuomenės šventės minėjimą. Lietuvių namuose, viršutinėje salėje.

• **LAPKRIČIO 16 D.** 11:30 val. ryto D.M.N.P. parapijos viršutinėje salėje Ped. lituanistikos kursai rengia Donelaičio minėjimą.

• **LAPKRIČIO 22-23 D.** Lietuvių Dienos. Rengia LB Clevelando apylinkės valdyba.

• **Gruodžio 7 d.** Dievo Motinos parapijos kultūrinė popietė.

• **GRUODŽIO 14 D.** Mykolo Krupavičiaus 10 metų mirties minėjimas Clevelande.

DIRVA

• John Kancevičius, gyv. Lawrence, Mass., kuris kasmet stambesne auka paremia Dirvos leidimą, ir šiais metais atsiuntė 299 dol. Už auką nuoširdžiai dėkojame.

• Elena G., pensininkė, siųsdama auką mums rašo: "Siūniu mažą auką, nes esu pensininkė ir gaunu tik 112 dol. į mėnesį, taigi negaliu švaistytis. Prašau ma-

no pavadės neskelbti sąrašuose."

Sirdingai dėkojame už šią brangią kelių dolerių auką.

• A.A. DR. ALDONA SLIUPAITE, sulaukusi 94 metų amžiaus, spalio 29 d. mirė Kalifornijoje.

• DAIL. DANGUOLĖ JURGUTIE, gyvenanti De troito priemiestyje, ši mėnesį yra 'Artist of the Month' su individualia paroda Farmington Hills. Išstatyti aliejiniai, akriliko bei mišrios technikos darbai. Jos darbų paroda Chi kagoje vyks lapkričio mėnesį.

Aukos Dirvai

J. Mekeša, Eastlake 2.00
Lietuvių Moterų Federacijos
Klubų Bostono skyrius .. 20.00
M. Ramanauskas, Oakville 5.00
J. Paovys, Grand Rapids 2.00
J. Juodis, St. Petersburg 2.00
A. Garka, Euclid 5.00
Adv. A. Širvaitis,
Cleveland 25.00
B. Steponis, Cleveland .. 10.00
D. Gatautienė, Cleveland 5.00
J. Nakutavičius,
Massapeque 10.00
P. Vasiliauskas,
Woodhaven 2.00
V. ir G. Bučniai,
Cleveland 10.00
B. Smetonienė, Cleveland 5.00
B. ir A. Gražuliai,
Cleveland 5.00
V. ir J. Ramūnai, Euclid .. 7.00
A. Petravičius,
Miami Beach 10.00
P. Koncė 5.00
M. Račys, Palm Beach .. 37.00
Vl. Šniolis, Palm Beach 6.00
D. Kavaliūnas, Racine .. 15.00
J. Briedis, W. Bloomfield 10.00
D. Marcinkevičiūtė-Kinnay,
Ravena 20.00
J. Augustinavičius,
Cleveland 15.00
V. Petkus, Lakeline 10.00
N. Chernetzky, Cleveland 5.00
D. Kižys, Cleveland 5.00
L. Juodikis, Chicago 7.00
O. Dailidienė, Cleveland 10.00
A. Mikoliūnienė,
Cleveland 10.00
M. H. Butkus,
Mission Viejo 10.00
H. Kemeklis,
Laguna Niguel 5.00
J. Jakštas, Lakewood 20.00
J. Kazėnas, Cleveland .. 5.00
G. Marchertas, Culver .. 5.00
A. Barčas, Elmhurst 5.00
J. Matusevičius,
Evanston 30.00
A. Daunys, Syosset 50.00
J. Bortkevičius,
Woodhaven 30.00
N. Mockuvienė, Yucaipa 10.00
X. Y., Chicago 5.00
K. Linkus, Miami Beach 10.00
J. Raskauskas, Cleveland 10.00
O. Rinkus, St. Petersburg 5.00
J. Tūbelienė, Redington 10.00

JAV LB APYGARDŲ-APYLINKIŲ KULTŪROS
DARBUOTOJŲ KONFERENCIJOS, KURI ĮVYKS
LAPKRIČIO 22-23 D. CLEVELANDE
(LIETUVIŲ NAMUOSE, 877 EAST 185TH ST., 44119)

DARBOTVARKĖ

Šeštadienį, lapkričio 22 d.

9:00-10:00 val. Registracija.
10:00-10:30 val. Atidarymas.
10:30-11:30 val. Prof. Tomo Venclovos paskaita: "Kultūros vaidmuo išeivijos buityje".
11:30-12:00 val. Lietuvių Fondo Tarybos pirm. dr. A. Razmos pranešimas.
12:00- 2:00 val. Pietūs.
2:00- 3:00 val. Kultūros Tarybos pranešimas ir diskusijos.
3:00- 4:00 val. Svarstybos tema: "Kultūrinis darbas apylinkėse".
4:00- 5:00 val. Apygardų-apylinkių kultūros darbuotojų pasisakymai veiklos klausimais.
5:00- val. Vakarienė.
7:00- val. Opera "Čičinskas".

Sekmadienį, lapkričio 23 d.

10:00- val. Šv. Mišios Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos bažnyčioje.
12:00- val. Konferencijos užbaigimas. Pietūs.

E. Modestas,
Willow Spring 10.00
A. Kašuba, Deltona 5.00
Dr. J. Bakšys,
St. Petersburg 5.00
A. Mironas, Carlsbad 10.00
E. Mazys, Stanton 10.00
A. Lapinskas, Chicago .. 7.00
J. Kancevičius, Lawrence 299.00
P. Liorentas, Hollywood 10.00
H. Stasas, Cleveland 10.00
J. Vidūnas, Worcester .. 10.00
J. Naujokaitis, Cleveland 5.00
K. Vaičiūnienė,
Warrensville Twn. 15.00
Dr. L. Griniūtė, Chicago 5.00
V. Mažeika, Park Ridge 20.00
Kun. V. Krisčiūnevičius,
Southfield 2.00
B. Sidzikauskienė,
Pompano Beach 15.00
V. Urbonas,
St. Petersburg 10.00
A. Krulikienė,
St. Petersburg 5.00
J. Vinciūnas, Chicago 10.00
J. Palukaitis, Chicago 10.00
M. Sims, Detroit 10.00
S. Skorupskas,
W. Bloomfield 2.00
A. Musteikis, Detroit 10.00
Prel. J. Kučingis,
Los Angeles 25.00
Dr. A. Grušnys, Wichita 20.00
J. Deksnys, Vineland 2.00
J. Shalnaitis, Waterbury 5.00
V. Vitkus, Rochester 10.00
J. Werbicki, Randolph .. 7.00
J. Rastenienė, Baltimore 5.00
V. Čekanauskas,
Westlake Village 10.00
L. Raslavičius,
Elk Grove 10.00
A. Cukuras, Chicago 5.00
J. Balbatas, Cleveland .. 50.00
I. Jonaitienė, Euclid 10.00

Dr. J. Stankaitis,
Chesterland 15.00
Dr. J. Skrinška,
Willowick 20.00
A. Rastauskas,
Richmond Hts. 10.00
K. Marcinkevičius,
University Hts. 10.00
A. Baltrukenas, Akron .. 40.00
L. Skiptienė, Chicago 3.00
S. Laniauskas, Euclid .. 5.00
K. Ralys, Cleveland 10.00
O. Kašubienė, Cleveland 5.00
K. Bartasiūnas, Chicago .. 10.00
J. Šilgalis, Catonsville .. 5.00
A. Braškys, Sudbury 15.00
Dr. R. Sidrys, Streator .. 15.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

PABALTIEČIŲ IR LIETUVIŲ PLAUKYMO PIRMENYBĖS

1980 m. š. Amerikos Pabaltiečių ir Lietuvių plaukymo pirmenybės įvyks 1980 m. gruodžio 7 d., sekmadienį, Case-Western Reserve Universiteto baseine, Clevelande, Ohio. Varžybas vykdys — Clevelando LSK žaibas. Pradžią — 9:00 am. Registracija — nuo 8:00 am.

Varžybos bus vykdomos šiose klasėse: vyrų ir moterų (15 m. ir vyresnių), jaunių ir mergaičių B (13-14 m.) ir D (10 m. ir jaunesnių).

Dalyvavimas atviras visiems lietuvių, latvių ir estų plaukikams.

Lietuvių pirmenybės bus išvestos iš pabaltiečių varžybų.

Dalyvių registracija iki š. m. lapkričio 25 d., šiuo adresu: Algirdas Bielskus, 3000 Hadden Rd., Euclid, Ohio 44117. Telefonas (216) 481-7161.

Vasaros pradžioje, Toronte įvykusioje Laisvės Olimpijoje plaukymo varžybų nebuvo, todėl, šalia pabaltiečių, į šias varžybas svečių teisėmis yra kviečiami ir ukrainiečių, suomių ir gal dar kitų tautybių plaukikai.

A. A.

JONUI PUŠKORIUI

tragiškai žuvus, Balfo sekretorei ANTANINAI PUŠKORIŪTEI, seseriai, broliams, giminėms ir visiems artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą

Balfo Clevelando Skyriaus
direktoriai ir valdyba

Mielam tėveliui

A. + A.

MIKUI PANARUI

mirus, sūnui, fil. RAIMONDUI, kitiems šeimos nariams, ir visiems artimiesiems reiškiamo gilią ir nuoširdžią užuojautą

L.S.T. Korp! Neo-Lithuania
Chicagoje

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju visiems atėjusiems į Šv. M. Marijos bažnyčią 1980 m. rugsėjo 20 d., dalyvavusiems pamaldose ir tarusiems paskutinį sudiev mano mielajam gyvenimo draugui, neolithuanui, skautininkui, mokytojui, rašytojui

A. A.

ROMUALDUI GIEDRAIČIUI-SPALIUI.

Didelė mano padėka Gerb. Kanauninkui V. Zakarauskui, atnašavusiam mišias už Romualdo vėlę ir pasakiusiam pamokslą, padėka pamaldų metu giedojusiai solistei A. Gaižiūnienei, vargonavusiam A. Kalvaičiui, Šv. Rašto ištraukas skačiusiam Vytautui Kasniūnui.

Padėka, dalyvavusiems atsisveikinime su Romualdu Lietuvių tautiniuose namuose, ypač Jonui Jūrkunui, pravedusiam atsisveikinimo valandėlę, Mečiui Valiukėnui, papasakojusiam Romualdo asmens bruožus ir jo, kūrėjo, kelią, Sigitui Miknaičiui, atsisveikinusiame studijų metų artimiausių prietelių vardu, Gražinai Gečaitėi-Grazienei, atsisveikinusiai Korp! Neo-Lithuania vardu ir pažadėjusiai globoti jo palaikus Chicagoje.

Padėka C. Modestui, LST Korp! vyr. vald. pirminkui ir jo palydai — Vitai Aleksandrūnaitei-Girdvainienei ir Gražinai Grazienei už Velionies palaikų urnos globojimą, pervežant ją iš LTN į Chicago's liet. taut. kapines. Ačiū visiems šiam pervežime dalyvavusiems.

Ačiū LST Korp! Neo-Lithuania vyr. valdybai, atlikusiai už mane visus techniškus darbus, įgalinusiems Romualdo palaikų urną perkelti į Vokietijos ir iškilmingai padėti Liet. taut. kapinėse. Dėkoju Chicago's liet. taut. namų šeimininkui B. Kasakačiui ir neolithuanams už surengimą malonaus pabuvavimo su chigagiskiais Romualdo prieteliais.

Ačiū manosios viešnagės metu Chicagoje mane savo pastogėse globojusiems: V. J. Girnams ir E. K. V. Katejėms. Ačiū visiems kitiems man pagelbėjusiems: Tadui Jurciui, Juozui Jurevičiui, C. Modestui, V. A. Račkauskui, B. Kemėzaitei, S. Kaslui, D. Petkui (laid. dir.) ir kitiems. Padėka A. Juodvalkiui, rūpestingai visas šias iškilmes aprašiusiam spaudoje.

Liūdesio prislėgtą

ANGELĖ GIEDRAITIENĖ

Anglija, 1980 m. spalio 20 d.

A. A.

MARIJAI PETRAITIENEI

mirus, jos dukrą JANINĄ BILIŪNIENĘ ir

jos šeimą nuoširdžiai užjaučiame

Stasės ir Jono Kazlauskų
šeima